

Portti Saimaalta Laatokalle

Parikkalan kunta

Tilinpäätös 2018

Kunnanhallitus 2.4.2019 / 47 §
Kunnanvaltuusto 17.6.2019 / 14 §

1 TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
1.1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	5
1.1.3. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	11
1.1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	15
1.1.5 KUNNAN HENKILÖSTÖ	15
1.1.6 YMPÄRISTÖASIAT	16
1.1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	16
1.1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA	16
1.2. SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN HALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	18
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	20
1.3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	20
1.3.2 TOIMINNAN RAHOITUS	20
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	22
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	24
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	25
1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ	25
1.6.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	26
1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	26
1.6.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	26
1.6.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	26
1.6.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	27
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	30
1.7.1 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	30
1.7.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	31
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	32
2.1 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	32
HALLINTO	33
HYVINVOINTI- JA SIVISTYSPALVELUT	37
ELINVOIMA- JA ELINYMPÄRISTÖPALVELUT	47
RAKENNUSVALVONTAPALVELUT	55
2.2. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	56
2.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	58
2.4. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	59
2.5. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	60
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	61
3.1 TULOSLASKELMA	61
3.2 RAHOITUSLASKELMA	62
3.3. TASE	63
3.4 KONSERNILASKELMAT	65
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	69

4.1 TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA –MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT	69
4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	69
4.3 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	70
4.4 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	74
4.4.1 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	74
4.4.2 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	77
4.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	79
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	80
5 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	82
5.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	82
6 ALLEKIRJOITUKSET	85
7 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	85
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	86
HENKILÖSTÖRAPORTTI 2018	87

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Parikkalan kunnan talous on kunnossa ja palvelutarjonta on kattava. Tilikauden ylijäämä on hieman ennakoitua suurempi ja talousarviossa on pysytty kohtuullisesti. Tilinpäätöksessä on lämpölaitoksen myyntivoiton (noin 2 milj.) lisäksi laskennallisesti otettu huomioon varauksena Eksoten alijäämä ja aikaisempien vuosien maksuosuuksien taseaus (ns. clearing).

Jätevedenpuhdistamon rakentaminen ei ole edennyt suunnitellussa aikataulussa. Kalvotekniikkaan perustuvan prosessin ja rakennuttamisen hallinta osoittautuivat haasteelliseksi. Vaikka hankkeessa on paljon opiksi otettavaa, saataneen uusi laitos valmiiksi kevään aikana. Kirjolan koululla on huolestuttavasti tullut esille huonosta sisäilmasta johtuvia ongelmia, jotka toivottavasti saadaan hallintaan samanaikaisesti kun uusien tilojen suunnittelu on käynnissä. On mahdollista, että tilanne edellyttää kevään aikana pikaisia toimenpiteitä korvaavien tilojen hankkimiseksi.

Vuosia valmisteltu ja kunnalta paljon voimavaroja vaatinut maakunta- ja soteuudistus ei toteudu kaavaillussa muodossa. Toivottavasti seuraava sote-malli on yksinkertaisempi ja luo edellytykset toimintojen kehittämiseen seuraavien vuosien aikana. Vaikka tilanne näyttää talouden osalta haasteelliselta, voidaan Eksoten kehittäminen ajoittaa pidemmälle aikavälille. Kustannustaso on nousemassa tasolle, mitä omistajakuntien talous ei kestä ja näin muutokset ovat välttämättömiä. Palveluverkkoa ja –konseptia uudistaessa kunnan on vahvasti ajettava kuntalaisten etua ja varmistettava riittävät palvelut maakunnan pohjoispäässä.

Kunnan väkiluku ja työpaikat vähenevät tasaisesti. Valtionosuudet ja verotulot pysyvät korkeintaan samalla tasolla. Lähivuosina joudutaan velanottoa lisäämään ja uudet investoinnit edellyttävät suurempaa vuosikatetta. Samalla vajaakäytössä olevista kiinteistöistä pitää päästä eroon. Menoja on vähennettävä ja tulopuolta kasvatettava, mikä on keskeisin haaste arvioitaessa kunnan elinmahdollisuuksia pitkällä aikajänteellä.

Vuoden 2020 talousarvion laadinnassa on tarkasteltava samalla mahdollisuuksia palvelujen ja henkilöstön karsimiseen tai ainakin uuteen kustannustehokkaampaan palvelukonseptiin. Ehkä myös seutukunnallisesta yhteistyöstä lähikuntien, etenkin Rautjärven kanssa, löytyy ratkaisuja joiden avulla palveluja tuotetaan yhteisesti.

Vuosi 2018 jää taakse ja uudet haasteet odottavat. Kiitos Parikkalan kunnan luottamushenkilöstölle hyvästä yhteistyöstä vuoden 2018 aikana. Kiitokset kunnan työntekijöille vahvasta sitoutumisesta kuntaan ja hyvästä työpanoksesta kunnan tehtävien ja palvelujen toteuttamiseksi.

Parikkalassa 26.3.2019

Vesa Huuskonen kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto

Vuoden 2017 kunnallisvaaleissa on valittu vaalikaudeksi 2017-2021 kunnan ylintä päätösvaltaa käyttämään 27-jäseninen valtuusto, jonka poliittiset voimasuhteet ovat seuraavat: KESK. 12 , KOK 4 , LIBE (UP sit.) 4 , SDP 3, KD 2 , PS 1 ja VIHR 1.

Kunnanvaltuuston kokoonpano ja osallistuminen vuoden 2018 kokouksiin:

Nimi	Valtuustoryhmä	Läsnä	
Ahokas Paula	LIBE (UP sit.)	4	
Ahoranta Vuokko	KOK	4	
Anttonen Mika	KESK	4	
Anttonen Pekka	SDP	4	
Berg Ari	KESK	4	
Eerikäinen Anne	KESK	2	18.6.2018 alkaen
Hälvä Niko	KESK	3	
Jantunen Timo	PS	4	
Kiviaho Jouni	LIBE (UP sit.)	4	
Koiso-Kanttila Pekka	LIBE (UP sit.)	2	
Kokkonen Minna	KOK	4	
Kujanpää Ulla	KD	4	
Kähkönen Matti	KESK	2	18.6.2018 saakka
Laukkanen Marjatta	KOK	4	pj
Laukkanen Olavi	KESK	4	
Neuvonen Timo	KESK	3	
Paajanen Antti	KESK	4	1. vpj
Pekonen Kari	KESK	1	
Pylvänäinen Inka	VIHR	4	
Saikkonen Matti	KESK	4	
Saukkonen Sami	KESK	4	
Sikiö Mirja	SDP	4	
Sinkkonen Sami V. A	KESK	4	
Tavi Päivi	KD	4	
Tynnilä Päivi	SDP	4	
Uimonen Markku	KOK	4	
Valkeapää Lassi	KESK	4	2. vpj
Valkeapää Maija	LIBE (UP sit.)	4	
Hämäläinen Eija, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä		2	
Vuorela Juha, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä		2	

Valtuusto kokoontui neljä kertaa, joissa käsiteltiin 31 asiaa. Lisäksi järjestettiin kaksi valtuustoseminaaria.

Kunnanvaltuuston vaalilautakunta**Varsinainen jäsen**

Neuvonen Timo pj
 Pylvänäinen Inka vpj
 Kähkönen Matti 18.6.2018 saakka
 Anttonen Mika 18.6.2018 alkaen
 Tynnilä Päivi
 Uimonen Markku

Henkilökohtainen varajäsen

Saukkonen Sami
 Ahokas Paula
 Sinkkonen Sami

 Anttonen Pekka
 Ahoranta Vuokko

Keskusvaalilautakunta**Varsinainen jäsen****Läsnä****Varajäsenet****(eivät henkilökohtaisia)****Läsnä**

Pekonen Kari, pj 3
 Mäkelä Minna, vpj 3
 Laakkonen Virva 3

 Rautio Seppo 3
 Valkeapää Birgitta 2

1. Väliviita Kimmo 1
 2. Silventoinen Annikki
 3. Kähkönen Matti 17.6.2018 asti
 3. Granlund Allan 18.6.2018 alkaen
 4. Kaijansinkko Hanna
 5. Poutanen Jussi
 6. Tynnilä Päivi
 7. Kainulainen Eeva
 8. Wilska-Neuvonen Ritva
 9. Neuvonen Jaakko
 10. Roosa Riikonen 17.6.2018 saakka
 10. Eerikäinen Anne 18.6.2018 alkaen

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimi hallintojohtaja Eija Hämäläinen.
 Keskusvaalilautakunta kokoontui yhteensä kolme kertaa vuonna 2018 ja käsitteli 5 asiaa.

Tarkastuslautakunta 17.6.2018 saakka**Varsinainen jäsen****Läsnä****Varajäsen****Läsnä**

Kiviaho Jouni, pj 5
 Kähkönen Matti, vpj 4
 Eerikäinen Anne 5
 Mäkelä Minna 5
 Pekonen Kari 2

Tuunanen Taito
 Nokelainen Juha
 Rönkkönen Maarit
 Kokkonen Minna
 Saikkonen Matti 1

Tarkastuslautakunta 18.6.2018 alkaen**Varsinainen jäsen****Läsnä****Varajäsen****Läsnä**

Kiviaho Jouni, pj 3
 Pekonen Kari, vpj 2
 Eerikäinen Anne 2
 Mäkelä Minna 2
 Hämäläinen Jukka 3

Tuunanen Taito
 Saikkonen Matti
 Rönkkönen Maarit
 Kokkonen Minna
 Nokelainen Juha

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi toimistosihteerinä Auli Hietanen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2018 kahdeksan kertaa ja käsitteli 33 asiaa. Tarkastuslautakunta teki tutustumis- ja perehtymiskäyntejä tarkastuskohteisiin.

Kunnanhallitus

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Berg Ari, pj	18	Saukkonen Sami	4
Anttonen Pekka, 1. vpj	22	Sikiö Mirja	
Valkeapää Maija, 2.vpj	16	Ahokas Paula	6
Ahoranta Vuokko	18	Uimonen Markku	4
Kujanpää Ulla	21	Koiso-Kanttila Pekka	1
Laukkanen Olavi	22	Tuunanen Elisa	
Neuvonen Timo	20	Sinkkonen Sami	2
Huuskonen Vesa, kunnanjohtaja, esittelijä			22
Hämäläinen Eija, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä			11
Vuorela Juha, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä			11

Kunnanhallitus kokoontui 22 kertaa vuonna 2018 ja käsitteli 212 asiaa.

Elinvoima- ja elinympäristölautakunta

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Sami V. A, pj	12	Kettunen Seppo	1
Jantunen Timo, vpj	11	Friman-Nummila Kerttu	1
Heikinheimo Kristiina	10	Toikka Janne	2
Hälvä Niko	11	Hämäläinen Jukka	2
Kokkonen Minna	10	Innanen Sirpa	0
Paakkinen Elina	6	Tiainen Jarmo	7
Viitala Niko	11	Tynnilä Päivi	2
Neuvonen Timo, kh:n edustaja	10		
Nikulainen Anu, kuntatekniikan päällikkö, pöytäkirjanpitäjä			2
Silventoinen Sari, kiinteistösihteerinä, pöytäkirjanpitäjä			10

Elinvoima- ja elinympäristölautakunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2018 ja käsitteli 144 asiaa.

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Ahoranta Vuokko, pj	6	Nikkinen Paula-Inkeri	
Sikiö Mirja, vpj	5	Kosonen Kare	
Hernesmaa Harri	4	Tavi Päivi	1
Kainulainen Janne	3	Anttonen Mika	
Kettunen Seppo	5	Saukkonen Mia	
Valkeapää Lassi	6	Jääskeläinen Juha-Matti	
Wilska-Neuvonen Ritva	4	Friman-Nummila Kerttu	2
Laukkanen Olavi, kh:n edustaja	4		

Paakkinen Eeva, kulttuuripäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	4
Kokkonen Sari, varhaiskasvatuspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	2

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta kokoontui vuonna 2018 kuusi kertaa ja käsitteli 54 asiaa.

Rakennuslautakunta

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Saukkonen Sami, pj	4	Tiainen Jarmo	
Palmu Kare, vpj	3	Koiso-Kanttila Maija	1
Anttonen Mika	4	Rita Vesa	
Kaijansinkko Hanna	2	Karjalainen Jorma	2
Wilhelms Saara	4	Aidanjuuri Lumi	
Kujanpää Ulla, kh:n edustaja	3		

Seppo Vento, rakennustarkastaja, esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä
Rakennuslautakunta kokoontui vuonna 2018 neljä kertaa ja käsitteli 30 asiaa.

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Berg Ari, pj	4	Laukkanen Olavi	
Anttonen Pekka, vpj	4	Neuvonen Timo	
Valkeapää Maija	3	Kujanpää Ulla	1

Huuskonen Vesa, esittelijä
Jänönen Anne, pöytäkirjanpitäjä

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto kokoontui vuonna 2018 neljä kertaa ja käsitteli 21 asiaa. Henkilöstöjaoston toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Kunnanhallituksen asettamat toimikunnat

Jätevedenpuhdistamon rakennustoimikunta

Jäsenet	Läsnä
Ari Berg, pj	13
Paajanen Antti, vpj	9
Pekka Anttonen	11
Sami Sinkkonen	12
Huuskonen Vesa	13
Nikulainen Anu	5
Summala Olli	4
Vento Seppo	12
Määttänen Heikki	10
Kupiainen Mikko	4

Toimikunta kokoontui 13 kertaa. Toimikunnan sihteerinä toimi rakentamispäällikkö Olli Summala, kuntatekniikan päällikkö Anu Nikulainen ja vs. rakentamispäällikkö Heikki Määttänen.

Kirjolan kouluhanke 2020 suunnittelu- ja rakentamistoimikunta 13.3.2018 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä
Ari Berg, pj	7
Vuokko Ahoranta	7
Sami Sinkkonen	6
Antti Paajanen	5
Ulla Kujanpää	7
Vesa Huuskonen	7
Sarri Aalto	7
Hanna Aalto	7
Heikki Määttänen	5
Olli Summala	2

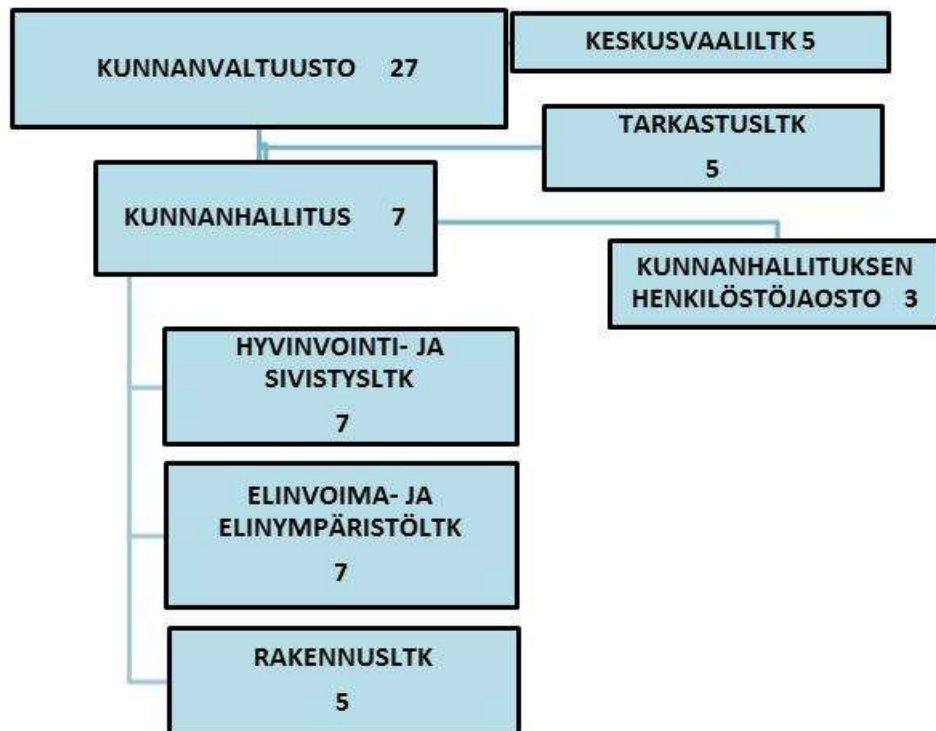
Toimikunta kokoontui seitsemän kertaa. Toimikunnan sihteerinä toimi vs. rakentamispäällikkö Heikki Määttänen ja rakentamispäällikkö Olli Summala.

Vanhus- ja vammaisneuvosto

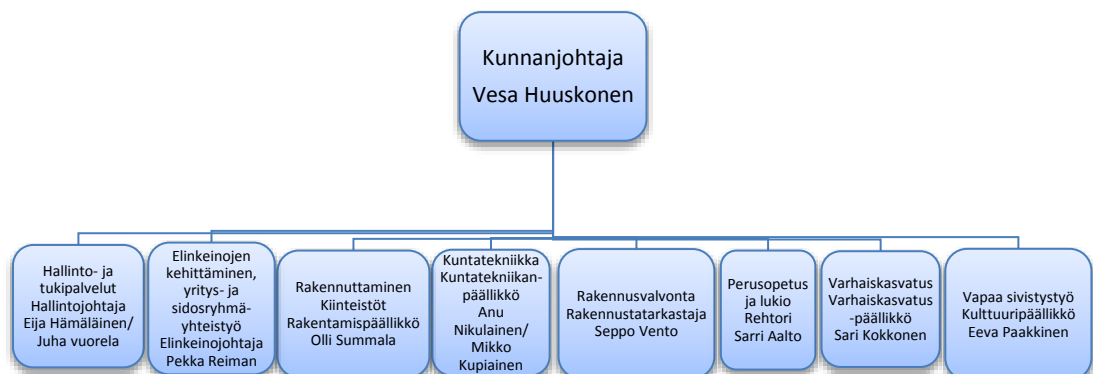
Varsinainen jäsen	Läsnä
Lassi Valkeapää, pj	4
Mirja Sikiö, vpj	4
Paula Ahokas	3
Olavi Laukkanen	2
Merja Laari	0
Päivi Tavi	1
Soili Myllys	4
Raimo Pasanen	3
Hilkka Pulkkinen	2
Pirkko Valkeapää	4
Matti Sokkanen	4

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui neljä kertaa ja käsitteli 25 asiaa. Vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä toimi toimistosihteerä Auli Hietanen.

Luottamushenkilöorganisaatio

Parikkalan kunnan viranhaltijaorganisaatio 2018

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2018 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talouden tuotanto on lisääntynyt vuonna 2018 laaja-alaisesti, mutta viime vuotta hitaammin. Vuonna 2018 BKT kasvaa 2,5 %.

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kehitys jatkuu nopeana ansiotason nousun kiihtyessä. Inflaation kiihtymisestä huolimatta reaalitytulot kasvavat selvästi ja kotitalouksien kulutus kiihtyy vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna.

Taloukasvun hidastumisesta huolimatta reaalitypalkkojen maltillinen kehitys ylläpitää työvoiman kysyntää. Työttömien ja piilotyöttömien melko suuresta määrästä sekä työvoiman tarjontaa lisäävistä toimenpiteistä johtuen työvoiman tarjonta ei koko talouden tasolla vielä rajoita työllisyyden ja talouden kasvua, vaikka toimialoittain ammattitaitoisesta työvoimasta on pulaa.

Hyvä suhdannetilanne ja menojen kasvua hillitsevät toimet vahvistavat julkisen talouden tasapainon tuntumaan. Myös julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen laskee lähivuosina. Julkinen talous alkaa kuitenkin vähitellen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun taloukasvu hidastuu ja sopeutustoimet päättyvät. Julkista taloutta heikentää väestön ikääntyminen, joka kasvattaa eläke-, terveys- ja hoivamenoja.

Maailmantalouden nopeimman kasvun vaihe on tältä erää ohi ja kasvu hidastuu lähivuosina. Tavanomaisen suhdannekierron ohella maailmantalouden kasvua hidastaa keskeisten talouksien välisten kauppakonfliktien osittainen toteutuminen. Maailmankaupan kasvu hidastuu kaupan esteiden seurauksena nopeasti 3,5 prosenttiin ennustejakson lopulla.

Kuntatalous

Valtiovarainministeriön joulukuun 2018 taloudellisen katsauksen mukaan kuntien taloudellinen tilanne on kohentunut merkittävästi viime vuosina, mutta vuonna 2018 rahoitusasema heikkenee. Kuntien tulot pysyvät vuonna 2018 likimain edellisvuoden tasolla. Kuntien verotulot jopa laskevat viime vuodesta, mikä johtuu mm. poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon v. 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä. Kulutusmenot sen sijaan kasvavat muutamaa edeltänyttä vuotta selvästi reippaammin. Niitä lisäävät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, päivähoitomaksujen alentaminen, sekä ansiotason nousu kunta-alalla.

Paikallishallinnon alijäämä pienenee hiljalleen vuosina 2019–2021. Vuonna 2019 menot kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättyminen, jonka vaikutus näkyy suurimmaksi osaksi jo vuonna 2019. Myös investointimenot pysyvät korkealla tasolla vilkkaana jatkuvan sairaalarakentamisen vuoksi. Paikallishallinnon tulot kasvavat vuonna 2019 kuitenkin menot nopeammin, kun verotulojen kasvu piristyy. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät mm. jäännösverojen maksun aikaisuttamisesta johtuva kertaluonteinen verotulojen lisäys vuonna 2019 ja keskimääräisen kunnallisveroprosentin nousu 0,04 prosenttiyksiköllä 19,88.

Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään.

1.1.3.2 Oman talousalueen ja kunnan kehitys

Väestö

Parikkalan väkiluku oli vuoden 2018 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan 4 844 henkeä. Väkiluvun vähennys vuonna 2018 oli 125 henkilöä, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2017.

Tilastojen mukaan eniten Parikkalaan on muutettu Savonlinnasta, Lappeenrannasta Helsingistä, Kiteeltä ja Joensuusta. Vastaavasti Parikkalasta on muutettu paljolti samoihin kuntiin.

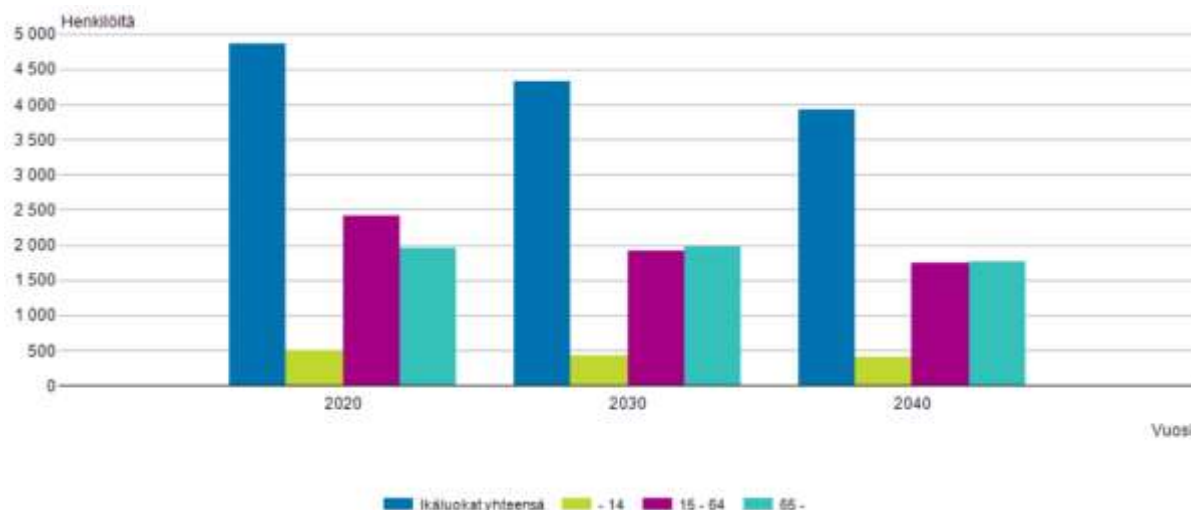
Parikkalan asukkaiden väestörakenne vuoden 2018 lopussa:

Ikäluokka	Miehet		Naiset		yhteensä	
	hlöä	%	hlöä	%	hlöä	%
0 - 14	266	10,9 %	235	20,6 %	501	10,3 %
15 - 64	1343	54,8 %	1142	112,2 %	2485	51,3 %
65 -	840	34,3 %	1018	42,5 %	1858	38,4 %
Yhteensä	2449	50,6 %	2395	49,4 %	4844	100,0 %

Lähde: Tilastokeskus

Väestöllinen huoltosuhde, eli alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrä 100 työikäistä kohden oli vuoden 2018 alussa 94,2. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2021 väestöllinen huoltosuhde Parikkalassa on 104,0. Etelä-Karjalassa kehitys on lähes samansuuntainen Savitaipaleella ja Rautjärvellä. Muiden Etelä-Karjalan maa-
lauskuntien luvut ovat pienempiä.

Väestöennuste

Lähde: Tilastokeskus

Koko Etelä-Karjalan maakunnan väkiluku Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan 31.12.2018 oli 128 760 ja Imatran seutukunnan 40 210. tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2020 Etelä-Karjalan alueella on vajaat 130 000 asukasta ja vastaavasti 2030 on vajaat 128 000 sekä vuonna 2040 noin 125 000 asukasta.

Tilastokeskuksen tilaston mukaan Parikkalan kunnan maapinta-ala on 592,26 km², joten väestötiheys 1.1.2018 oli 8,39 henkeä/ km² ja taajama-aste 44,9.

Työllisyys

Työssäkäynti, pääasiallinen toiminta 2017

	Ikäluokat			
	yhteensä	- 17	18 - 64	65 -
Yhteensä	4969	609	2486	1874
Työvoima	1949	0	1920	29
Työlliset	1667	0	1638	29
Työttömät	282	0	282	0
Työvoiman ulkopuolella olevat	3020	609	566	1845
0-14 -vuotiaat	501	501	0	0
Opiskelijat, koululaiset	191	107	84	0
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	4	0	4	0
Eläkeläiset	2217	0	374	1843
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	107	1	104	2

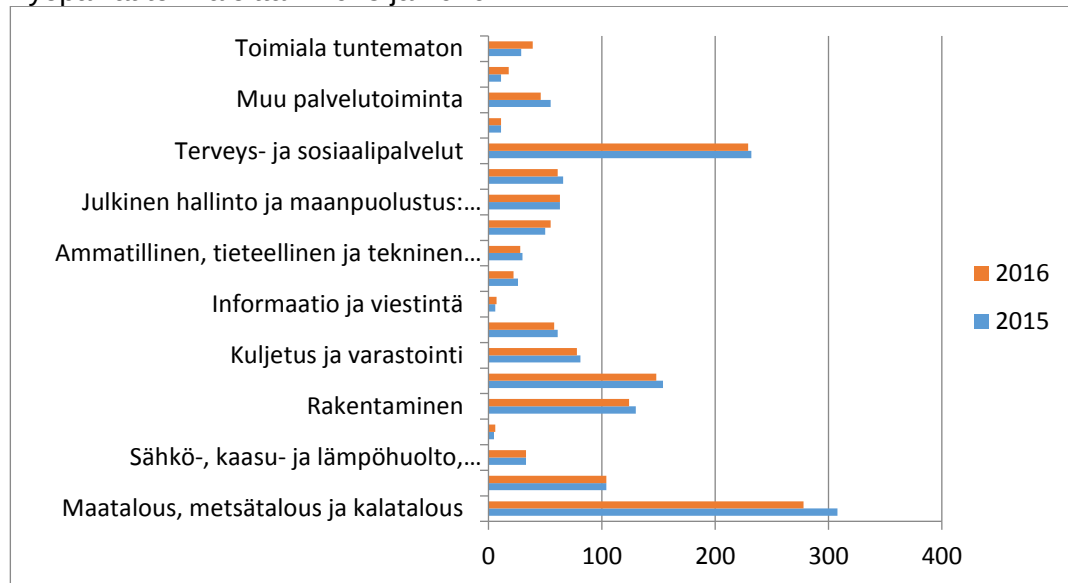
Lähde: Tilastokeskus

Työllisten suhdetta työvoiman ulkopuolella tai työttömänä olevaan mittaava taloudellinen huoltosuhde yhtä työllistä kohden oli vuoden 2016 lopussa 2,00, joka on suunnilleen samaa luokkaa kuin naapurikunnissa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli suurin tammikuussa, 12,8 % ja pienin elokuussa, 8,9 % työvoimasta. Vuoden 2018 keskiarvo oli 10,5 %, joka on 2,7-prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2017. Parikkalassa työttömien osuus oli pienempi kuin Imatran seutukunnalla. Yli vuoden työttömänä olleita oli joulukuun 2018 tilaston mukaan 49 henkilöä (75 henkilöä vuoden 2017 lopussa) ja alle 25-vuotiaita vastaavasti henkilöä 21 (26 henkilöä 2017 lopussa). Kuukausittain avoimia työpaikkoja on ollut 5–22 kappaletta.

Parikkalassa työvoima vähenee vuosittain noin 65 - 75 henkilöllä.

Työpaikat toimialoittain 2015 ja 2016

Työpaikkojen yhteismäärä vuonna 2016 oli 1412 ja se on laskenut 47 kpl vuodesta 2015. Maa- ja metsätalouden työpaikkojen osuus (20 %) on suurempi kuin muissa seudun kunnissa. Teollisten työpaikkojen osuus (7,4 %) on lähes samaa tasoa kuin ruokolahdella ja selvästi suurempi Imatralla ja Rautjärvellä. Rakentamisen ja palveluiden osuuden kuntakohtaiset erot eivät ole suuria. Tilastokeskuksen viimeisimmän tilaston (2016) mukaan kunnan työllisistä 68 prosenttia käy työssä oman kunnan alueella.

Työpaikkaomavaraisuus on 85 prosenttia.

Asuminen ja rakentaminen

	2017	
	Asuntokuntien lukumäärä	Asuntoväestön lukumäärä
Kaikki talotyyppit	2650	4859
Erillinen pientalo	1839	3774
Rivi- tai ketjutalo	424	557
Asuinkerrostalo	297	385
Muu rakennus	90	143

Ahtaasti asuvia asuntokuntia, lkm	Ahtaasti asuvia henkilöitä, lkm	Pinta-ala/ asuntokunta, m2	Pinta-ala/ henkilö, m2
161	624	89,6	48,8

Lähde: Tilastokeskus

Ahtaasti asuvat: Enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun.

Parikkalassa asuntotuotanto säilyi kertomusvuonna alhaisella tasolla; uusia omakotitaloja valmistui 2 kpl (2 kpl vuonna 2017) ja asuinrakennusten peruskorjauksia ja / tai laajennuksia 4 kpl (3 kpl). Uusia vapaa-ajan rakennuksia valmistui 5 kpl (6 kpl). Koko

kunnan alueella valmistui 50 rakennusta (42). Rakentamiseen lupia myönnettiin 165 (171 kpl) ja toimenpideilmoituksia hyväksyttiin 51 (36) kpl.

Vuoden 2017 lopussa tilastojen mukaan Parikkalassa oli 1 842 vapaa-ajan asuntoa.

Parikkalan rajanylityspaikka

Parikkalan tilapäisellä rajanylityspaikalla kirjattiin 24 500 ylitystä (22 650 vuonna 2017). Pysyviä rajanylityslupia on vuonna 2018 myönnetty Parikkalan kunnan kautta jätetyistä hakemuksista 218 kpl (138 kpl vuonna 2017).

Liikenneverkko

Helsinki–Kajaani valtatie 6 kulkee kunnan halki ja tien vuorokautinen keskimääräinen liikennemäärä Parikkalan kohdalla on vuonna 2017 ollut 3 357 ajoneuvoa. Särkisalmelta erkanevan valtatie 14:n liikenne Parikkalan kunnan alueella on keskimäärin 1 583 ajoneuvoa vuorokaudessa. Läpikulkuliikennettä hyödynnetään kunnan matkailussa ja palveluissa.

Raideliikenteen risteysasema on aivan kunnan keskustaaajamassa, jossa matkustajajunat yhtä lukuun ottamatta pysähtyvät.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnanvaltuusto hyväksyi 16.4.2018 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.5.2018.

Kunnan asukasluvun vähentyminen jatkui edelleen ja 125 henkilön muutos on merkittävä. 0–14 määrä on pysynyt samana, mutta 15–64 –vuotiaiden määrä on vähentynyt noin 4 prosenttia. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa, mutta vain vähän, noin yhden prosentin.

1.1.2018 lämpölaitos ja sen liiketoiminta siirtyi Adven Oy:lle.

3.9.2018 Tehomet Oy lunasti osakassopimuksen mukaisesti Parikkalan kunnan osuuden (60%) Parirealty Oy:n osakkeista.

Kunnan henkilötyövuosikertymä on tasaisesti laskenut. Perusteet talouden suunnitteluun täsmentyvät kuluvaan syksyyn mennessä.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärä 31.12.2018

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos% ed. vuodesta
Vakinaiset	49	125	174	-4,4 %
Määräaikaiset	13	36	49	4,3 %
- joista työllistettyjä	1	1	2	100,0 %
Yhteensä	62	161	223	-2,6 %

Henkilöstökulut euroina

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	6 814 700	6 824 828
Henkilösivukulut		
- eläkekulut	1 606 011	1 692 197
- muut henkilösivukulut	292 877	353 983
Kustannukset yhteensä	8 713 588	8 871 008

Henkilöstöraportti on tilinpäätöksen sivuilla 87.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kunnan ympäristöohjelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 24.4.2017

Ilmasto-ohjelma

Parikkalan kunta on yksi viidestä alkuperäisistä HINKU-kunnasta. Kunta on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Parikkalan hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet kaikkiaan 18 prosenttia vuosien 2007–2015 aikana. Merkittävimmät päästövähennykset Parikkalassa saavutettiin energiasektorilla.

Vuonna 2019 valmistuva uusi jätevedenpuhdistamo tulee vähentämään merkittävästi puhdistamon Simpelejärvelle aiheuttamaa ympäristökuormitusta.

Katuvalaistusta on uudistettu siirtymällä ympäristöystävällisempään sekä energiaa säästävempään tekniikkaan.

Jätehuolto

Kunnan jätehuollon käytännön toimenpiteitä toteuttaa Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy (EKJH Oy). Vuoden 2018 aikana EKJH toteutti vuoden 2017 tapaan jätehuollon pien-
tuojille ilmaiskampanjan sekä vaarallisten aineiden kuntakohtaisen erilliskeräyksen.

1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloudellinen liikkumavara on kaventumassa ja tulevat vuodet ovat haasteellisia vuosikatteen pitämiseksi positiivisena. Investointi uuteen Kirjolan kouluun 2019 – 2020 toteutetaan tilanteessa, jossa verotulot ja valtionosuudet pysyvät seuraavien vuosien aikana korkeitaan nykyisellä tasolla.

Kunnan taloudellinen tilanne on sidoksissa vahvasti laajempaan kokonaisuuteen ja myös Suomen ja Venäjän valtioiden väliseen yhteistyöhön, josta odotetaan nykyistä positiivisempia signaaleja ja sen myötä rajanylityspaikkahankkeen etenemistä 2020-luvun alkuvuosina. Sen varaan emme voi kuitenkaan perustaa elinkeinopolitiikkaamme ja siksi lähivuosina on panostettava vahvasti myös muihin kokonaisuuksiin.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kuntien riskit jaetaan yleensä vahinkoriskeihin ja toiminnallisiin riskeihin, joissa kummassakin painopisteen tulee olla erityisesti riskien tunnistamisessa ja sitä kautta ennaltaehkäisyssä. Kuntien riskienhallinnan pääpaino on vahinkoriskeissä, jotka jaetaan

henkilö- ja omaisuusriskeihin. Riskien hallittavuus riippuu siitä, miten niihin voidaan varautua.

Vahinkoriskejä hallitaan omaisuutta vakuuttamalla. Vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta olevat vakuutukset on kilpailutettu 2010, jolloin on samalla määriteltä käytettävät vakuutusmuodot ja omavastuut. Sopimukset ovat tulleet voimaan 1.1.2011. Vakuutusturva käydään läpi vuosittain pidettävässä vakuutuspalaverissa, jossa arvioidaan myös mahdolliset ajankohtaiset riskit ja päivitetään vakuutusturvaa.

Vuonna 2011 esiin tullut koulukiinteistön myynnin purkamisvaatimuksesta on ostajan kanssa päästy sopimukseen ja kauppa on purettu.

Omaisuuksien hankintaan ja hallintaan sekä sen myymiseen kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Erityisesti kiinteistöjen merkitystä ja kuntoa sekä korjaustarvetta seurataan, jotta varmistetaan arvonsäilyminen. Kunnan käyttämättömät tai vajaakäyttöiset kiinteistöt on inventoitu ja laitettu myyntiin taikka päätetty purkaa, toiminta on jatkuvaa.

Henkilöstöriskejä hallitaan ensisijaisesti rekrytoinnilla, vaarallisten työyhteisöjen estämisellä, perehdyttämisellä, koulutuksella sekä kehityskeskusteluissa esiin tulleiden ongelmien ratkaisulla. Henkilöstöriskejä ovat myös työturvallisuuteen, työssäviihtymiseen yms. liittyvät vaaratekijät, joiden osalta lakisääteiset työsuojelu ja työterveyshuolto ovat kunnossa. Lisäksi työhyvinvointikyselyjä tehdään parin vuoden välein ja ongelmatilanteisiin puututaan.

Parikkalassa avoimeksi tulleet virat ja työsuhteet on pääsääntöisesti saatu täytetyiksi kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä. Henkilöstön keski-ikä on kuitenkin korkea, mikä asettaa haasteita jaksamisen tukemiselle ja ammattitaidon ylläpitämiselle. Lähivuosina eläkkeelle siirtyminen kiihtyy, mihin jokaisen hallintokunnan tulee varautua hyvissä ajoin. Osaavan henkilöstön saamiseksi on vahvistettava kunnan kilpailukykyä hyvänä työnantajana.

Rahoitusriskejä ovat mm. tulojen ja menojen kertymiseen liittyvät ongelmat sekä sijoitustoimintaan ja lainoihin liittyvät vaaratekijät. Rahoitusriskejä hallitaan maksuvalmiussuunnittelulla ja maltillisella sijoitus- ja lainapolitiikalla. Ajankohtainen raportointi on äärimmäisen tärkeää menojen ja tulojen seurannassa. Kunnan sijoitus- ja lainasalkut ovat varsin pienet, joten niihin kohdistuva riski ei ole suuri.

Parikkalan kunta on toteuttanut suuret investoinnit ilman lainanottoa. Viimeisin pääosin lainarahalla toteutettu päiväkodin rakentaminen on tehty 2012–2013. Huolimatta pienistä määristä niin sijoitukset kuin lainatkin on kilpailutettu. Maksuvalmius on ollut vielä hyvä, mutta mahdolliseen lainanottoon tulee varautua uuden Kirjolan koulun rakentamisen myötä. Alhainen korkotaso näkyy ainakin alussa edullisina lainakustannuksina, mutta taloudenpidossa on varauduttava myös mahdollisiin korkojen nousuun.

Tietoturvariskeihin on varauduttu hyväksymällä tietoturvasuunnitelma, jonka mukaan mm. käyttöoikeuksia rajoittamalla on pyritty minimoimaan riskejä. IT-palveluiden siirryttyä vuonna 2012 Saimaan tieto ja talous Oy:n hoidettavaksi, on läpikäyty ja päivitetty koko henkilöstön osalta tietoverkon käyttöoikeudet. Samalla jokainen on sitoutunut kunnan tietojärjestelmän käyttösääntöihin. Kunnassa ei ole tullut esiin tietoturvaongelmia.

1.2. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanvaltuusto on 10.4.2014 päättänyt perusteista ja hyväksynyt tarvittavat muutokset hallintosääntöön. Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeet 11.12.2017. Sisäinen valvonta sisältyy normaaliin kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjaustoimintaan. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Tulosalueen päälliköt toteuttavat sisäistä valvontaa omilla tulosalueillaan. Selonteko perustuu tulosalueiden antamiin selontekoihin.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakisäätösten tehtävien toteuttamisessa on noudatettu hyvää hallintotapaa. Kunnassa hyödynnetään tarvittaessa otto-oikeutta toimivaltuuksien noudattamisessa. Lakien ja kunnan toimielinten päätösten noudattamisessa ei ole havaittu puutteita. Päätöksistä tehdyt valitukset on hylätty tuomioistuimissa.

Tavoitteiden toteuttaminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Vuoden 2018 talousarviosta raportointiin hallintosäännön 61§:n mukaisesti vuosikolmanneksittain niin, että 1/3- ja 2/3- raportit sisälsivät tuloslaskelman ja talousarvion toteutumisvertailun, investoinnit sekä kommentit merkittävimmistä poikkeamista. Raportit saatettiin tiedoksi kunnanvaltuustolle. Valtuusto käsitteli 1/3 -raportin 18.6.2018 ja 2/3 -raportin 12.11.2018.

Varojen käytön valvonta on ollut systemaattista ja säännöllistä kunnan kaikissa toimielimissä eikä valvonnassa ole havaittu olennaisia ongelmia. Tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on toimielimittäin määritelty.

Eri toimialojen keskeisiin toimintaprosesseihin sisältyy riittävästi valvontatoimenpiteitä, jotka varmistavat toiminnan tuloksellisuuden.

Riskienhallinnan järjestäminen

Hallintokunnat ovat päivittäneet osaltaan riskikartoitukset, jolloin on samalla seurattu ja tarvittaessa korjattu toimenpiteitä. Koko kuntaa koskeva valmiussuunnitelma on hyväksytty vuonna 2010. Toimialakohtaisia valmiussuunnitelmia on päivitetty tarpeen mukaan.

Riskienhallinnasta raportoidaan kunnanhallitukselle. Tulosaluepäälliköt raportoivat omille lautakunnilleen. Toimialakohtaisia sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyviä erillisarviointeja ei ole suoritettu.

Informaatio ja tiedonkulku

Johtoryhmällä ja henkilöstöllä on ollut käytettävissään riittävän oikeaa tietoa oikea-aikaisesti ja riittävän oikeassa muodossa johtamisen ja siihen sisältyvän sisäisen valvonnan kannalta. Tiedonkulun varmistamiseksi kunnassa käytetään tarkoituksenmukaisesti nykyaikaisia tiedonkulun kanavia (palaverit, tiedotustilaisuudet, kotisivut ja sähköposti). Samalla on varmistettava, että jokainen työntekijä saa käyttöönsä oman tehtävänsä edellyttämät tiedot. Kunnanhallituksen päätöksistä tiedotetaan välittömästi koko henkilökunnalle.

Ulkoisen tiedotuksen menettelytavat ja vastuuhenkilöt on selkeästi määritelty hallintosäännössä sekä viestintä- ja tiedotussuunnitelmassa. Kunnan positiivisen näkyvyyden varmistamiseksi on panostettava yhteistyöhön maakunnallisen media kanssa ja käytettävä vastuullisesti myös sosiaalista mediaa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnassa on riittävä toiminnan ohjeistus, jolla varmistetaan tehokas ja lainmukainen toiminta sopimustoiminnassa, hankintojen kilpailuttamisessa ja omaisuuden myymisessä ja luovutuksessa. Parikkalan kunta on ollut mukana yhteishankinnoissa, jotka on hoidettu Lappeenrannan kaupungin hallinnoimana maakunnallisella yhteistoimintasopimuksella.

Sopimustoiminta

Kunnan eri toimialoja koskevien sopimusten seuranta ja valvonta on hoidettu sähköisesti asianhallintaohjelma Dynastyn sekä vuokrasopimusohjelman avulla, jolloin seuranta ja valvonta tehostuvat. Ulkoistettujen palvelujen seuranta ja valvonta on ajan tasalla.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Erillistä sisäisen tarkastuksen henkilöstöä ei ole, vaan esimiehet oman tehtävänsä sisältävänä suorittavat sisäistä tarkastusta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	9 266	7 728
Toimintakulut	-37 400	-38 190
Toimintakate	-28 134	-30 462
Verotulot	14 846	15 814
Valtionosuudet	16 657	17 785
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	36	7
Muut rahoitustuotot	47	33
Korkokulut	-10	-12
Muut rahoituskulut	-2	-2
Vuosikate	3 440	3 162
Poistot ja arvonalentumiset	-1 671	-2 071
Tilikauden tulos	1 769	1 091
Tilinpäätössiirrot	19	19
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 788	1 110

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	24,8	20,2
= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut		
Vuosikate/Poistot %	206	153
= 100 x Vuosikate / poistot ja arvonalentumiset		
Vuosikate, euroa/asukas		
= 3439690,08/4844	710,09	636,30
Asukasmäärä	4 844	4 969
= vuodenvaihteen 2018 / 2019 tilanne		

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 439 690	3 161 757
Tulorahoituksen korjauserät	-1 897 706	-1 589
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 468 273	-3 611 864
Rahoitusosuudet investointeihin	182 000	526 987
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 338 656	573 055
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 594 367	648 345
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-538 861
Antolainasaamisten vähennykset	50 456	32 451
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 931	-337 931
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-371 436	-43 730
Rahoituksen rahavirta	-658 911	-888 072
Rahavarojen muutos	1 935 457	-239 727
Heleniuksen rahaston muutos	-3 403	-1 952
	1 932 053	-241 679
Rahavarat 31.12.	7 063 467	5 131 414
Rahavarat 1.1.	5 131 414	5 373 093
	1 932 053	-241 679

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	6 508 301	2 594 215
Investointien tulorahoitus %	150	102
Lainanhoitokate	9,9	9,1
Kassan riittävyys, pv	64	44
Asukasmäärä	4844	4969

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	33 708	34 311	A OMA PÄÄOMA	35 548	33 761
I Aineettomat hyödykkeet	930	1 015	I Peruspääoma	15 558	15 558
Aineettomat oikeudet	0	0	III Arvonkorotusrahassto		
Muut pitkävaikutteiset menot	930	1 015	V Edellisten tilikausien		
II Aineelliset hyödykkeet	29 338	29 706	ylijäämä (alijäämä)	18 203	17 093
Maa- ja vesialueet	3 521	3 532	VI Tilikauden ylijäämä		
Rakennukset	16 907	17 673	(alijäämä)	1 788	1 110
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 389	5 868	B POISTOERO JA VAPAA-		
Koneet ja kalusto	61	95	EHTOISET VARAUKSET	237	259
Muut aineelliset hyödykkeet	39	39	Poistoero	237	259
Ennakkomaksut ja kesken-					
eräiset hankinnat	4 421	2 498			
III Sijoitukset	3 440	3 590	C PAKOLLISET VARAUKSET	406	133
Osakkeet ja osuudet	2 902	3 001	Muut pakolliset varaukset	406	133
Muut lainasaamiset	539	589			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	103	106	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	218	215
Valtion toimeksiannot			Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat	103	106	Lahjoitusrahastojen		
			pääomat	218	215
			Muut toimeksiantojen pääomat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 002	6 534			
I Vaihto-omaisuus	1	1	E VIERAS PÄÄOMA	6 404	6 585
Aineet ja tarvikkeet	1	1	I Pitkäaikainen	3 246	3 670
II Saamiset	1 938	1 402	Lainat rahoitus- ja		
Pitkäaikaiset saamiset	71	71	vakuutuslaitoksilta	1 403	1 741
Lainasaamiset	71	71	Muut velat/Liittymismaksut ja		
Muut saamiset			muut velat	1 842	1 929
Lyhytaikaiset saamiset	1 867	1 331	II Lyhytaikainen	3 159	2 914
Myyntisaamiset	421	593	Lainat rahoitus- ja		
Muut saamiset	736	628	vakuutuslaitoksilta	338	338
Siirtosaamiset	710	111	Saadut ennakot	9	6
III Rahoitusarvopaperit	300	300	Ostovelat	844	1 156
Sijoitukset rahamarkkina-			Muut velat	121	128
instrumentteihin	300	300	Siirtovelat	1 846	1 286
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 813	40 951
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 763	4 831	Omavaraisuusaste, %	83,6	83,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 813	40 951	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,7	15,9
			Velat ja vastuut % käyttötuloista	21,4	21,7
			Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	19 991	18 203
			Kertynyt ylijäämä, €/asukas	4 126,91	3 663,32
			Lainakanta	1 741 379	2 079 310
			Lainat €/asukas	359	418
			Lainasaamiset	538 861	589 318
			Asukasmäärä	4 844	4 969

Tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
80,0	83,5	84,3	83,6

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntien keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. Alle 50 % omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli vuoden 2017 tilinpäätösten mukaan 60,8 %. Valtioneuvoston asetus kunnan talouden tunnuslukujen eräistä raja-arvoista (172/2007) asettaa kunnan *omavaraisuusasteen* raja-arvoksi 50 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (=100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot)

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
17,3	15,7	15,9	15,7

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Kuntien keskimääräinen suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2017 tilinpäätösten mukaan 56,2 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
15 809 751,00	17 093 201,58	18 203 046,44	19 990 751,60

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
3 015,98	3 334,57	3 663,32	4 126,91

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukais- ta kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12 = Vieras pääoma –(Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
2 755 172	2 417 000	2 079 310	1 741 379

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat, €/asukas

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
525	472	418	359

Vuoden 2017 tilinpäätösten mukaan kuntien lainamäärä on 2 933 euroa/asukas.

Lainasaamiset 31.12. (= sijoituksiin merkityt jkv -lainasaamiset ja muut lainasaamiset)**Lainasaamiset 31.12.**

Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
129 927	82 907	589 318	538 861

1.5 Kokonaistulot ja -menot**KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT**

TULOT	M€	%	MENOT	M€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	9,3	21,9	Toimintakulut	37,4	93,6
Verotulot	14,8	35,1	Korkokulut	0,0	0,0
Valtionosuudet	16,7	39,4	Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Korkotuotot	0,0	0,1	Tulorahoituksen korjauserät		
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1	Pakollisten varausten muutos		
Tulorahoituksen korjauserät	0,0	0,0	Pakollisten varausten lis (+), väh (-)	-0,3	-0,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		
luovutusvoitot	-2,2	-5,2	luovutustappiot	0,0	0,0
Investoinnit				0,0	0,0
Rahoitusosuudet investointi-			Investoinnit		
menoihin	0,2	0,4	Investointimenot	2,5	6,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden					
luovutustulot	3,3	7,9	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	0,1	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,3	0,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0			
Kokonaistulot yhteensä	42,2	100,0	Kokonaismenot yhteensä	39,9	100,0

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

		KONSERNIRAKENNE				
		31.12.2018				
Tytär						Kuntayhtymä
Asunto Oy Kaivoniemi	100 %			4,56 %		Etelä-Karjalan liitto
huoneistoja	12					
Tytär						Kuntayhtymä
Asunto Oy Kaivotienvatro	100 %			2,46 %		Etelä-Karjalan koulutusky
huoneistoja	7					
Tytär						Kuntayhtymä
Asunto Oy Tarnalan Kylätalo	100 %	PARIKKALAN KUNTA		4,05 %		Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky
huoneistoja	4					
Tytär						Kuntayhtymä
Asunto Oy Vattrinne	92,90 %			1,41 %		Itä-Savon koulutusky
huoneistoja	10					
kunnan huoneistoja yhteensä	33	Osakkuusyhteisöt / pääomaosuus				
		Kiinteistö Oy Pohjanlämpö	46,60 %			
		Asunto Oy Purokujansato	36,00 %	5		
		Asunto Oy Tulpaanipelto	29,55 %	2		
Tytär		Asunto Oy Mairioniemen Kaivori	39,08 %	2		
Parikkalan Ravi- ja Markkina-	55,48 %	Asunto Oy Saaren keskus	20,51 %	2		
kenttä Oy		kunnan huoneistoja yhteensä		11		
		tytäryhteisöt ja kuntayhtymät				
		Tytäryhteisöt yhdistelty pariarvomenetelmällä				
		Kuntayhtymä yhdistelty suhteellisen omistuosuuden mukaisesti				
		osakkuusyhteisöt				
		Osakkuusyhteisöt yhdistelty pääomaosuusmenetelman mukaisesti				
		asuinhuoneistojen erittely:				
		tytäryhteisö: huoneistoja	33			
		osakkuusyhteisöt: huoneistoja	11			

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.4.2018. Konserniohjeessa on määritelty täsmällisesti konsernijohto ja sen vastuut. Kuntakonsernissa on noudatettu hyvää hallintotapaa, mitä myös konserniohjeet edellyttävät. Konserniohjeet ovat riittävät varmistamaan konserniyhteisöjen tehokkaan johtamisen, tarkoituksenmukaisen päätöksenteon, riskien ennalta ehkäisemisen ja hallinnan sekä ajantasaisen raportoinnin ja tiedottamisen.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnan edustajille tytäryhteisöissä on annettu riittäviä ja täsmällisiä ohjeita koskien mm. yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita, tavoitteiden asettamista ja seuranta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja raportointia.

Parikkalan kunnan konserniin kuuluvat tytäryhtiöinä Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttä Oy sekä asunto-osakeyhtiöt Asunto Oy Kaivoniemi, Asunto Oy Kaivotienvatro, Asunto Oy Tarnalan Kylätalo ja Asunto Oy Vattrinne.

Edellisten lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistetty seuraavat kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana: Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konserniin kuuluneen Parirealty Oy:n omistus siirtyi pois kunnalta. Tehomet Oy lunasti kunnan osuuden osakassopimuksen määäämin ehdoin 3.9.2018. Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäyhtiön toiminnan odotetaan kehittyvän dynaamisempaan suuntaan ja yhtiön tilaa on seurattava kunnan toimesta aktiivisesti.

As Oy Hoviselkä maanalaisesta öljysäiliöstä pääsi maaperään kevyttä polttoöljyä. As Oy Hoviselkä ja vakuutusyhtiö Lähi-Tapiola päätyivät eri vaihtoehtojen arvioinnin jälkeen purkamaan rakennukset ja puhdistamaan pilaantunutta maata massanvaihdoilla. Rivitalot purettiin 12.11. - 23.11.2018. As Oy Hoviselkä on asettu 05.11.2018 selvitystilaan. Omaisuudesta on realisoimatta maapohja ja sähköliittymä. Maapohjaa on tarjottu Parikkalan kunnalle. As Oy Hoviselän vapaaehtoinen selvitystila saatetaan päätökseen kevään 2019 aikana.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 16.4.2018 konserniohjeen. Ohje tuli voimaan 1.5.2018.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäyhtiön toiminnan odotetaan kehittyvän dynaamisempaan suuntaan ja yhtiön tilaa on seurattava kunnan toimesta aktiivisesti.

Asunto-osakeyhtiöiden merkitys konsernissa on vähäinen, joten Parikkalan kunnan konsernirakenne on lähivuosien aikana supistumassa.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeen mukaan kunnanvaltuusto mm. määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy talousarviossa vuotuiset tavoitteet kuntakonsernille. Tavoitteet on asetettu talousarviossa ja toteutumisen seuranta tapahtuu tilinpäätöksessä.

Kunnanhallitus valitsee toimikaudekseen edustajat konserniin kuuluvien yhtiöiden hallintoon ja antaa heille tarvittaessa ohjeita sekä seuraa konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa. Edustajat raportoivat yhtiön asioista tarvittaessa mm. kunnanhallituksen kokouksissa. Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta ja vaatii tarvittaessa hallinnossa olevalta edustajalta selontekoa yhtiön asioista. Selontekoja ei ole vaadittu.

Kunnalla on ollut edustajana kunnanhallituksen jäsen tai keskushallinnon johtava viranhaltija tytäryhtiöiden hallituksissa lukuun ottamatta Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttä Oy:tä. Kaikkien tytäryhteisöinä olevien asunto-osakeyhtiöiden isännöinti hoidetaan kunnassa ja kirjanpidon hoitaa sama toimittaja, jolle kunnan kirjanpito on ulkoistettu. Näin ollen tiedonkulku yhtiöiden ja konsernivalvonnasta vastaavien toimielinten ja viranhaltijoiden välillä on ollut jatkuvaa ja tilanteen seuraaminen kuntaan toimitetuista asiakirjoista on jatkuvasti mahdollista. Konsernivalvonnassa ei ole havaittu puutteita tai virheitä.

Tavoitteiden toteutuminen

Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttä Oy: Yhtiö järjestää Parikkalan Markkinat ja toimii kannattavasti.

- Parikkalan Markkinat pidettiin syyskuussa 2018. Yhtiön tulos oli 1 574,54 euroa tappiollinen.

Parirealty Oy: Tehomet Oy lunasti kunnan osuuden Parirealty Oy:n osakkeista osakas-sopimuksen määäämin ehdoin 3.9.2018

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt: Yhtiöt toimivat kannattavasti ja huolehtivat riittävästä kiinteistöjensä kunnossapidosta.

- Kunnalla on konserniin kuuluvissa asunto-osakeyhtiöissä 33 huoneistoa. Yhtiöiden yhteenlaskettu vuoden 2017 tulos oli 213,50 euroa.

Osakkuusyhteisöt: Kunta myy omistamiaan osakkeita ensisijaisesti huoneistoissa asuville vuokralaisille.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimintatuotot	+	29 331 509,30	27 792 678,76
Toimintakulut	-	58 140 315,48	58 376 441,58
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	+/-	9 377,65	13 522,66
TOIMINTAKATE		-28 799 428,54	-30 570 240,16
Verotulot	+	14 841 501,91	15 803 074,42
Valtionosuudet	+	17 537 887,01	18 571 373,55
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	37 509,64	7 741,52
Muut rahoitustuotot	+	54 521,15	40 599,13
Korkokulut	-	19 388,02	25 174,21
Muut rahoituskulut	-	2 688,56	2 748,23
VUOSIKATE		3 649 914,59	3 824 626,02
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	2 164 961,25	2 620 222,89
Omistuksen eliminointi ero	-	0,00	46 142,98
TILIKAUDEN TULOS		1 484 953,33	1 158 260,15
Tilinpäätössirrot	+/-	-268 959,49	59 888,20
Tilikauden verot		-67,06	-26 900,79
Laskennalliset verot		-629,59	-358,55
Vähemmistöosuudet	+/-	862,71	-44 004,36
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		1 216 159,91	1 146 884,65

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	50	48
Vuosikate / Poistot, %	169	143
Vuosikate, €/asukas	753,49	769,70
Asukasmäärä	4 844	4 969

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2018	2017
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	+/-	3 649 915	3 824 626
Satunnaiset erät	+/-		
Tilikauden verot		-67	-26 901
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-2 317 080	26 306
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	3 401 191	5 282 944
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	184 203	576 293
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	3 689 467	579 529
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 805 246	-303 089
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0	-538 861
Antolainasaamisten vähennykset	+	50 456	32 451
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	1 230 700	930 357
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-728 798	-720 516
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0	-32 452
Oman pääoman muutokset	+/-	-3 403	28 769
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	18 215	44 036
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	27 271	-6 781
Saamisten muutos	+/-	-671 517	118 043
Korottomien velkojen muutos	+/-	166 557	257 843
Rahoituksen rahavirta		89 482	112 888
Rahavarojen muutos		1 894 728	-190 201
Heleniuksen rahaston muutos		-3 403	-1 952
Rahavarojen muutos		1 891 325	-192 153
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		7 461 980	5 592 507
Rahavarat 1.1.		5 570 655	5 784 661
		1 891 325	-192 153

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	6 109 760	2 276 681
Investointien tulorahoitus, %	113	81
Pääomamenojen tulorahoitus, %	93	64
Lainanhoitokate	4,9	5,2
Kassan riittävyys	44	31

KONSERNITASE

Vastaavaa	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 332 486,38	1 386 551,27
Aineettomat oikeudet	205 734,54	161 090,91
Muut pitkävaikutteiset menot	1 065 733,19	1 115 379,28
Ennakkomaksut	61 018,64	110 081,08
Aineelliset hyödykkeet	34 826 472,05	35 850 775,19
Maa- ja vesialueet	3 748 444,99	3 795 964,12
Rakennukset	21 331 520,06	21 098 218,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 702 865,27	5 955 733,90
Koneet ja kalusto	414 933,55	745 727,89
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	39 380,07
Keskeneräiset hankinnat	4 589 328,10	4 215 751,03
Sijoitukset	1 662 975,62	1 745 904,58
Osakkuusyhteisöosuudet	432 724,47	485 707,12
Muut osakkeet ja osuudet	676 731,56	719 430,69
Joukkovelkakirjasaamiset	12 839,92	87,10
Muut lainasaamiset	538 861,34	538 861,34
Muut saamiset	1 818,33	1 818,33
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	560 745,85	614 723,57
Valtion toimeksiannot	457 891,36	508 363,46
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		
Muut toimeksiantojen varat	102 854,48	106 360,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	193 503,67	220 775,02
Saamiset	3 857 625,25	3 186 107,80
Pitkäaikaiset saamiset	666 455,80	666 403,22
Lyhytaikaiset saamiset	3 191 169,46	2 519 704,58
Rahoitusarvopaperit	316 065,89	315 752,01
Rahat ja pankkisaamiset	7 145 914,15	5 276 755,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 895 788,85	48 597 344,88

KONSERNITASE

Vastattavaa	2018	2017
OMA PÄÄOMA	36 198 897,00	34 993 115,21
Peruspääoma	15 557 608,01	15 557 608,01
Arvonkorotusrahasto	85 621,69	85 621,69
Muut omat rahastot	264 429,14	267 973,58
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 075 078,24	17 935 027,29
Tilikauden yli-/alijäämä	1 216 159,91	1 146 884,65
VÄHEMMISTÖOSUUDET	12 279,88	200 554,71
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	352 988,86	472 063,60
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	352 988,86	472 063,60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	762 350,24	801 516,52
Valtion toimeksiannot	501 579,59	543 561,01
Lahjoitusrahaston pääomat	259 211,67	256 599,21
Muut toimeksiantojen pääomat	1 558,98	1 356,30
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	5 940 478,98	5 620 313,67
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 113 748,07	3 543 921,36
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	133 067,54
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	30 000,00
Laskennalliset verovelat		
Muut pitkäaikaiset velat	1 826 730,90	1 913 324,77
Lyhytaikainen	6 628 793,89	6 509 781,17
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	660 868,62	628 655,28
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	13 390,44
Saadut ennakot	38 181,81	132 305,66
Ostovelat	1 634 164,50	2 044 547,90
Muut lyhytaikaiset velat	600 114,68	545 731,32
Siirtovelat	3 693 079,08	3 143 345,20
Laskennalliset verovelat	2 385,20	1 805,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 895 788,85	48 597 344,88

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	73	73
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20	19
Velat ja vastuut % käyttötuloista	31,1	29,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	20 291	19 082
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	4 189	3 840
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	4 775	4 349
Konsernin lainat, €/asukas	986	875
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	552	539
Kunnan asukasmäärä	4 844	4 969

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET**1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely**

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tilikauden tulos on 1 768 991,05 euroa ylijäämäinen.

Kunnanhallitus ehdottaa, että

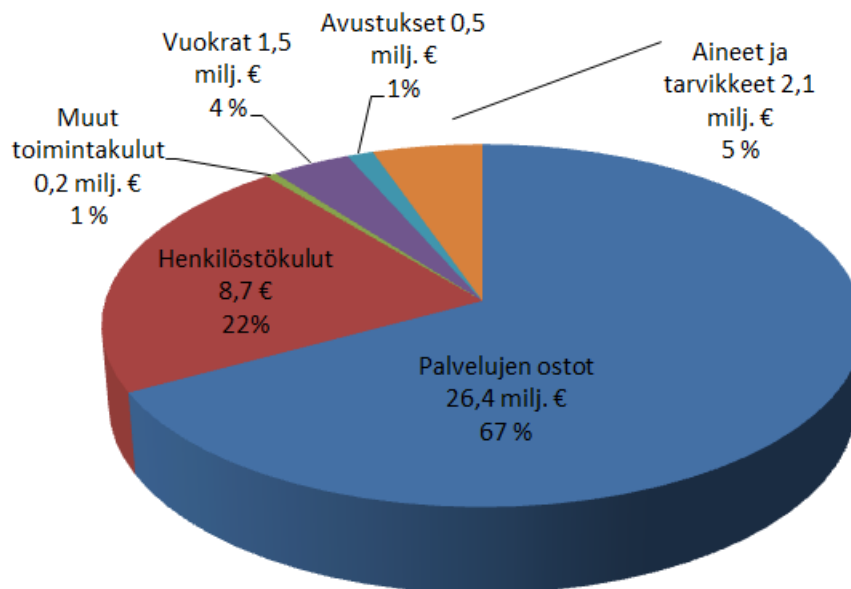
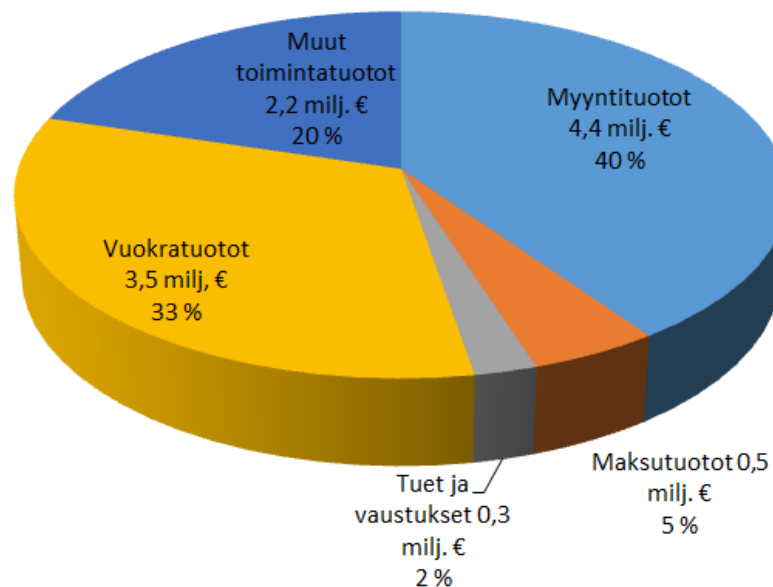
- poistoeroa vähennetään 22 117,50 eurolla
- Artturi ja Aina Heleniuksen lahjoitusrahastoon siirretään säännön mukainen osuus Pylkkälä-tilan laskennallisesta metsäntuotosta 12 408,26 euroa, josta vuoden 2018 käyttö 9 004,87 euroa on kirjattu kuluksi, jolloin rahaston muutokseksi tuloslaskelmaan jää 3 403,39 euroja.
- tilikauden ylijäämä 1 787 705,16 euroa kirjataan taseeseen oman pääoman eränä Tilikauden yli-/ alijäämän tilille.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnalla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää, joten lakisääteistä selontekoa talouden tasapainottamista ei tarvita.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalouden toimintakulujen ja -tuottojen jakautuminen 2018:

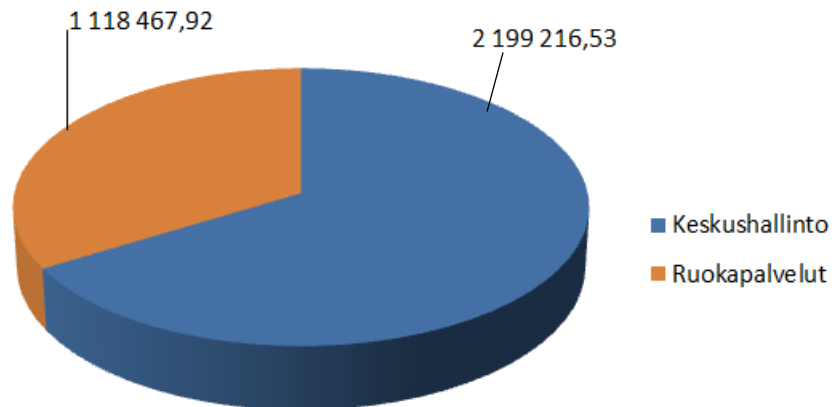
**Toimintakulujen jakautuminen
TP 2018 - 39,4 milj. €****Toimintatuottojen jakautuminen
TP 2018 - 10,9 milj. €**

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

HALLINTO

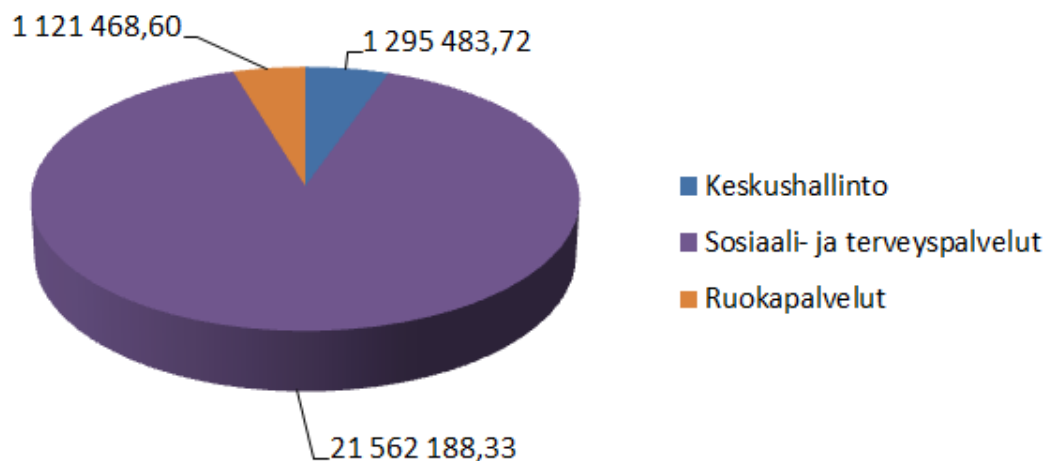
Hallinnon käyttötalousosan toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot 2018

Keskushallinnon osuus koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotoista on 20,2 % ja ruokapalvelujen 10,3 %.

Toimintakulut 2018

Keskushallinnon osuus koko kunnan käyttötalousosan toimintakuluista on 3,2 %, sosiaali- ja terveystoimen palvelujen 52,7 % ja ruokapalvelujen 2,7 %.

Keskusvaalilautakunta**10 Vaalit**

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien toteuttaminen kunnassa virheettömästi oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2018 pidettiin Suomen presidentinvaali. Varsinainen vaalipäivä oli 28.1.2018. Istuva presidentti Sauli Niinistö sai ensimmäisellä kierroksella yli puolet äänistä, joten hänet valittiin jatkokaudeksi ilman toista kierrosta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vaalien toimittaminen virheettömästi ja tehokkaasti	Ei valituksia Tulos valtakunnalliseen järjestelmään hyvissä ajoin: maa-kuntavaalit	0 Tulos ilmoitettu klo 21	ei valituksia tulos valmistui klo 20:31

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintakulut	-28960,00		-28960,00	-15564,09	13395,91
Toimintakate	-7430,00		-7430,00	-6062,29	1367,71

Talousarvion toteutuma sisältää vuoden 2018 presidentinvaalin kustannuksia, joita ei oltu huomioitu talousarvion laadintavaiheessa.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis-%
	Äänioikeutettuja	4 400	4539	139	103,16
	Äänestysprosentti	66	64,9	1,1	98,33

Tarkastuslautakunta**12 Tarkastustoimi**

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi lautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Arviointikertomus määräaikaan mennessä	Lautakunnan kokouksessa käsitelty kertomus	Riittävän ajoissa ennen valtuuston kokousta	Kertomus on valmistunut ajoissa

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintakulut	-12000,00		-12000,00	-16171,40	-4171,40
Toimintakate	-12000,00		-12000,00	-16171,40	-4171,40

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis-%
	Kokoukset	6	8	2	133,33

Kunnanhallitus

13 Keskushallinto ja tukipalvelut

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Kunnanvaltuusto

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Valtuuston tehtäväalueet ovat kunnan toiminta-ajatus ja strategiat, tavoitteiden asettaminen, asukkaiden tarpeiden ja järjestettävien palveluiden yhteensovittaminen, taloudellisten resurssien jakaminen sekä toiminnan arviointi ja seuranta.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kunnavaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian 18.6.2018. Valtuutettuja osallistui valtuustoseminaareihin 19.2.2018 ja 25.5.2018, joissa keskusteltiin kuntastrategialuonnoksesta maakunta- ja soteuudistuksesta sekä kunnan tilanteesta tilinpäätöstietojen valossa.

Kunnanhallitus

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä käyttää kunnan puhevaltaa ja valvoo kunnan etua.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kunnanhallitus vastasi aktiivisesti maakunnallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Palveluverkossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Keskushallinto

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Laskentasihteeri irtisanoutui ja jäi eläkkeelle 1.5.2018. Opistosihteerin työaika jaettiin niin että siitä 40 prosenttia käytettiin hallinnon työtehtäviin. Hallintojohtaja irtisanoutui ja jäi eläkkeelle 1.10.2018, jolloin uusi hallintojohtaja aloitti virassa.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Tilivelvollinen: ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Suoritteiden määrä on pienentynyt edelleen jonkin verran. Suurin vähennys on tullut kotinkuljetetuista aterioista.

Ruoka- ja puhtauspalvelussa käytetään velvoitetyöllistettäviä (palkkatuki) sijaisina ja määräaikaaisina työntekijöinä. Ruokapalvelussa on myös työkokeilussa ja

kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Emäntä siirtyi 80 % työajalle 1.10. alkaen. Aterioiden kuljetuksen ovat hoitaneet Parikkalan taajamassa ruokapalvelujen kuljettaja ja ma - pe Saarelle teknisen laitospäivä, viikonloppuisin kuljetus tapahtuu keittiön ruokapalvelutyöntekijöiden toimesta.

Keskushallinto ja tukipalvelut –tulosalue

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kestävä ja terve kuntatalous	Kriisikuntakriteerit	Ei yhtään toteutunutta kriteeriä	Tavoite toteutui
Kiinteistöjen määrä ja käyttö vastaa kunnan tarpeita	Kiinteistö- ja asunto-ohjelma	Omistuksessa olevat neliöt ja lämmitettävät kuutiot vähenevät 3%	Tavoite toteutui

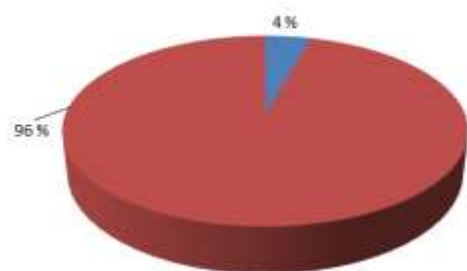
Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 495 170,00	-180 000,00	3 315 170,00	3 317 684,45	2 514,45
Toimintakulut	-24 081 040,00		-24 081 040,00	-23 979 140,65	101 899,35
Toimintakate	-20 585 870,00	-180 000,00	-20 765 870,00	-20 661 456,20	104 413,80

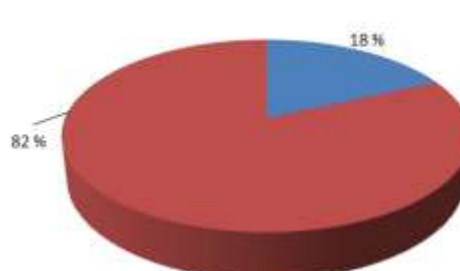
HYVINVOINTI- JA SIVISTYSPALVELUT

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen osuus käyttötalousosan toimintakuluista ja –tuotoista:

Toimintatuottojen osuus 2018

Toimintakulujen osuus 2018

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

40 Perusopetus ja lukio

Tilivelvollinen: Rehtori

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Toteutetaan uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti ottaen huomioon oppilaiden fyysiset, psyykkiset ja kielelliset eri-

tyistarpeet oppimisen tuen osalta. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Perusopetus

Olennot tapahtumat tilikaudella

Kirjolan alakoulun oppilaiden tuen tarpeeseen on ollut käytössä pienryhmäopetusta, samanaikaisopetusta sekä osa-aikaista erityisopetusta. Kirjolan yläkoulun oppilaiden tuen tarpeeseen on vastattu kahdella pienryhmällä/tsemppiluokalla ja samanaikaisopetuksella kevätlukukauden ajan sekä tsemppiluokalla ja samanaikaisopetuksella syyslukukauden ajan. Tukiluokan oppilailla on mahdollistettu räätälöidyt oppimiskokonaisuudet ja integroituminen yleisopetuksen ryhmiin. Saaren koulun oppilaiden tuen tarpeeseen on vastattu osa-aikaisen erityisopetuksen avulla. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta on kehitetty joustavin ryhmäjoin esi- ja alkuopetuksessa sekä Kirjolan, että Saaren kouluissa.

Kirjolan koulun peruskorjauksen/uudisrakennuksen suunnittelu on aloitettu.

Perusopetuksen laatua on tarkkailtu ja kehitetty laatukriteerien pohjalta.

KiVa Koulu -ohjelman (kiusaamisen vastainen ohjelma) toteuttamista on jatkettu Kirjolan ja Saaren kouluissa.

Kodin ja koulun tiedonvälityksen kanavana käytetyn Wilma-ohjelman toimintoja on kehitetty ja monipuolistettu. Huoltajien osallisuutta koulutyössä on kehitetty ja lisätty mm. vanhempaintoimikunnan avulla. Päihdekasvatusta on tarjottu yläkoululle ja lukiolle opituntien sisällä sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kautta.

Perusopetuksessa on hyödynnetty sähköisiä oppimisympäristöjä tarkoituksenmukaisesti monipuolistamaan opetusta ja oppimista.

Oppilaiden välituntiliikuntaa on tehostettu Liikkuva koulu -ohjelman mukaisesti lisäämällä pitkiä liikunnallisia välitunteja/liikuntakerhoja koulupäivän keskelle.

Koulukuljetusten sujuvuutta, taloudellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta on seurattu ja arvioitu sekä sen pohjalta kehitetty koulukuljetuskilpailutuksen yhteydessä.

Ilmainen välipalaetus on poistettu yläkoulun osalta v.2018 alusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä tasa-arvorahalla edistettiin syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden sosiaalisia taitoja, opiskelumotivaatiota ja kiinnostusta kehittäviin harrastuksiin kuntouttavan ryhmätoiminnan avulla, tutustuttamalla heitä eri harrastusmahdollisuuksiin ja järjestämällä apua läksyjentekoon. Tällä rahalla palkattiin myös koulunkäynninohjaaja yläkouluun oppilaiden tueksi. Lisäksi toiminnallisen opetussuunnitelman mukaan eteneville oppilaille järjestettiin ohjattuja aktiviteetteja myös koulun ulkopuolella. Syrjässä asuville lapsille tarjottiin mahdollisuuksia päästä harrastuksiin. Jatkettiin tsemppiluokan toimintaa oppimisongelmaisten ja käytöshäiriöisten oppilaiden tukemiseksi perusopetuksessa. Lisäksi avustuksen avulla pystyttiin pienentämään ryhmäkokoa resurssiopettajan tuella.

Opetushallituksen kerhotoiminnan kehittämiseen myöntämällä valtionavustuksella on pystytty kehittämään ja järjestämään monipuolista maksutonta kerhotoimintaa peruskoulun oppilaille.

Parikkalan lukio

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Digitaalisia oppimisympäristöjä, materiaaleja ja kurssikirjoja on hyödynnetty enenevissä määrin. Jokaiselle lukion 1. luokkalaiselle on hankittu henkilökohtaiseen käyttöön kannettava tietokone lukion ajaksi. Lukiolaisia on perehdytetty sähköisten kokeiden tekemiseen ja sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Opettajien uuden opetusteknologian käyttötaitoja on kehitetty digitaalisten materiaalien ja oppimisalustojen käytössä sekä pedagogisten käytänteiden hyödyntämisessä koulun tietotekniikkatukihenkilön toimesta sekä ulkopuolisilla koulutuksilla. Opettajat ovat saaneet täydennyskoulutusta sähköisten ylioppilaskokeiden järjestämiseen.

Yhteistyötä seutukunnallisesti on tiivistetty rehtoreiden verkostotapaamisilla. Yhteistyötä Rautajärven kanssa on tiivistetty yhteisillä koulutuksilla, jotka on järjestetty Parikkalassa.

Ilmainen välipalaetus on poistettu lukion osalta v.2018 alusta.

Wilma -ohjelman käyttöä on tehostettu sekä toimintoja monipuolistettu toiveiden mukaisesti.

Opiskelijoilla on ollut mahdollisuus suorittaa lukiokursseja ISO-verstaan kautta etäopiskeluna.

Parikkalan lukion viisi opiskelijaa on ollut mukana Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry:n urheilijakoulutuksessa.

Perusopetus ja lukio –tulosalue

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Jokainen 9. luokan oppilas saa päättötodistuksen ja sijoittuu toisen asteen oppilaitokseen	päättötodistus yhteishaun tulokset	kaikki kaikki	kaikki kaikki
Päihdekäyttäjytymisen vähentäminen	Hyvinvointi- ja koulu-terveyskyselyiden tulokset	Todettujen tapahtumien vähentyminen 20 %	Huumausaineiden käyttö noussut 52% (2,5 oppilaasta 5 oppilaaseen) Alkoholin käyttö laskenut 8% (17 oppilaasta 14 oppilaaseen). Tupakointi noussut 0,3 % (n. 6 oppilaasta 6,6 oppilaaseen)
Kiusaamisen vähentyminen KiVa-koulutuntien to-	KiVa-koulu kyselyiden tulokset KiVa-koulutunnit toteu-	Todettujen tapahtumien vähentyminen 20 %	KiVa-koulu tunnit toteutettu 100%. Varhaisesti puututtu

teutuminen	tetaan niille tarkoitetuilla luokka-asteilla sekä kiva-tiimin varhainen puuttuminen havaittuihin tapauksiin		tapauksiin. Todetut tapahtumat vähentyneet 6%.
Kaikki lukiolaiset läpäisevät ylioppilaskirjoitukset ja /tai saavat lukion päättötodistuksen	Ylioppilaskirjoitukset Lukion päättötodistukset	100 %	100 %

Talous

	Alkuperinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	162 380,00		162 380,00	182 636,18	20 256,18
Toimintakulut	-4 626 820,00		-4 626 820,00	-4 496 592,41	130 227,59
Toimintakate	-4 464 440,00		-4 464 440,00	-4 313 956,23	150 483,77

Henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarviosta alijäämäisesti, koska palkkakustannuksia on pystytty kattamaan saaduilla hankerahoituksilla perusopetuksessa. Tuntikehys on pienentynyt lukiossa. Lomarahaleikkaukset pienensivät osaltaan henkilöstömenoja. Palkkamäärärahoissa oli varauduttu suurempiin poissaolomääriin ja sen mukanaan tuomiin sijaisten palkkoihin.

Toimisto- ja koulutarvikkeet sekä kirjallisuus ja kalustohankinnat on tehty maltillisesti kouluremonttia odotellen.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis-%
	Saari 0-6 lk	61	56	-5	91,80
	Kirjola, perusopetus 7-9 lk	102	104	+2	101,96
	Kirjola, perusopetus 1-6 lk	147	150	+3	102,04
	opp. yht.	310	310	0	100,00
12 466	Menot €/oppilas	12 880	12 521	359	97,21
	Lukion oppilasmäärä	60	51	-9	85,00
11 730	Menot €/oppilas	10 690	12 060	+1 370	112,82

41 Vapaa sivistystyö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaan sivistystyön tulosalueen tehtävänä on ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, jolla ylläpidetään ja edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Tulosalueen palvelut tukevat yhteisöllisyyden muodostumista ja luovat edellytyksiä monipuoliselle kansalais-

toiminnalle, sekä antavat mahdollisuuksia omaehtoiseen ja elinikäiseen oppimiseen, tiedon saantiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: Kulttuuripäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Parikkalan kansalaisopisto järjestää kunnan alueella yleissivistävää ja harrastuspainotteista tutkintoon johtamatonta koulutusta.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Opiskelijoista 6 % on alle 20 vuotiaita, 63 % on työikäisiä ja yli 65 vuotiaita 21 %, mikä viittaa siihen että kansalaisopiston tarjontaa on pystytty kohdentamaan entistä enemmän työikäiseen väestöön. Opiskelijoiden määrä on ollut arvioitua suurempi ja lisäksi toteutuneiden opetustuntien määrä on kasvanut edellisvuodesta. Aineryhmistä liikunta sekä taito- ja taideaineet ovat niin kurssien määrässä kuin opiskelijamäärissäänkin edelleen suurimmat. Suunnitelluista koko lukuvuoden kestävästä kursseista jäi toteutumatta kolme, ja lyhytkursseista neljä. Tuntiopettajia on ollut 24 ja erikoisluentoja neljä. Kansalaisopiston kädentaito – ja taideaineiden opintoryhmien yhteinen kevätnäyttely ja lauluryhmän kevätmatineja pidettiin Harjulinassa.

Parikkalan ja Rautjärven kansalaisopistojen yhdistämistä valmisteli kuntien kunnanhallitusten asettama työryhmä, joka antoi esityksensä kunnanhallituksille lokakuussa. Parikkalan ja Rautjärven kunnanvaltuustot tekivät päätökset kansalaisopistojen yhdistämisestä joulukuussa 2018. Yhteisen Simpelejärven opiston toiminta on tarkoitus aloittaa 1.8.2019.

Kirjastopalvelut

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kirjastopalvelut tukevat elinikäisen oppimisen periaatetta noudattaen kuntalaisten, kesäasukkaiden ja muiden kirjastonkäyttäjien tiedonsaantia, osaamista, hyvinvointia ja viihtymistä. Asiakkaiden käyttöön hankitaan ajantasaista ja monipuolista aineistoa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Heili-kimpan maksuton varausjärjestelmä on toiminut hyvin ja mahdollistanut laajemman aineistotarjonnan asiakkaille.

Lasten- ja nuortenkirjastotyötä tehtiin järjestelmällisesti siten, että varhaiskasvatuksensa oleville lapsille järjestettiin satutuokioita ja jokaiselle luokka-asteelle kirjavinkkausta.

”PIRRe-pelastaa pulasta” –yhteistyöhanke sai jatkohankkeen ”Koko kimpan PIRRe”, jolla on järjestetty ikääntyneille kirjastonkäyttäjille opastusta sähköisessä asiointissa sekä tietokoneiden ja mobiililaitteiden käytössä. Hankkeen aikana asiantuntija kävi Parikkalan kirjastoissa kerran kuukaudessa.

Syksyllä 2018 Uukuniemen kirjasto muutti uusiin tiloihin entiseen kunnan palvelutaloon, joka soveltuu kirjastokäyttöön hyvin.

Marraskuussa 2018 Parikkalan pääkirjastossa toteutettiin joululauluilta, joka osoittautui erittäin suosituksi.

Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvollinen: Kulttuuripäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on ylläpitää ja edistää kuntalaisten fyysistä ja henkistä hyvinvointia luomalla edellytyksiä myös monipuoliselle ja omaehtoiselle kansalais-toiminnalle.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaista opetusta on annettu musiikissa ja tanssissa (n. 30 oppilasta molemmissa). Opetuksen toteuttajia ovat Virta-opisto ja Tanssistudio Jami. Kulttuuritilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa toteutui suunnitellusti.

Parikkalan kunnan ensimmäinen oma kansainvälinen nuorisoryhmävaihto toteutettiin yhteistyössä Parikkalan 4H – yhdistyksen kanssa. Vaihtokumppanina oli Proyecto Kieu ja Esquivaksen kunta Espanjasta. Hanke rahoitettiin Opetushallituksen myöntämällä avustuksella.

Liikuntatoimen osallistujamääriin ja käyntikertoihin on vaikuttanut sekä Saaren uimahallin tekniset ongelmat että syksyn puulaakilentopallosarjan peruuntuminen.

Uukuniemen vapaa-aikatalo otettiin käyttöön syyskuussa. Talossa on liikunta- ja nuorisotilat, joissa on pidetty sekä vapaa-aikapalveluiden että kansalaisopiston ryhmiä.

Vapaa sivistystyö – tulosalue**Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen**

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Ohjatut ryhmät /kansalaisopiston kurssit	Osallistujamäärät edellisvuoden tasolla 2017: liikuntatoimen ryhmät; 8631 käyntikertaa / kansalaisopiston opiskelijamäärä 481.	Liikuntatoimen ryhmät: 8599 käyntikertaa Kansalaisopiston opiskelijat: 518
Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistäminen	Kirjavinkkaukset	Yksi vinkkaus / varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion opetusryhmä	Kirjavinkkaukset toteutuivat kaikille opetusryhmille
Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	Yhteistyössä järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet	Vähintään puolet kulttuuritoimen tapahtumista yhteistyönä	Kulttuuritilaisuuksia 32, joista yhteistyönä 22. Yhteistyökumppaneina mm. seurakunta, Virta-

			opisto, Tanssistudio Jami, Parikkalan Teatteriyhdistys, MLL, Kinopattery ym. paikallisia yhdistyksiä
--	--	--	--

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	37 100,00	35 700,00	72 800,00	99 617,10	26 817,10
Toimintakulut	-942 510,00	-37 300,00	-979 810,00	-898 835,06	80 974,94
Toimintakate	-905 410,00	-1 600,00	-907 010,00	-799 217,96	107 792,04

Henkilöstökulut ovat toteutuneet alijäämäisesti sekä vapaa-aikapalvelujen että kansalaisopiston kohdalla. Vapaa-aikapalveluissa on saatu avustus (40 000 euroa) nuorisovaihtoa varten, ja kansalaisopiston kausikorttien myynti on ollut aikaisempaa runsaampaa.

Palvelujen, aineitten, tarvikkeitten ja tavaroiden hankinnoissa on käytetty maltillisuutta ja harkintaa.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mita-yksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis-%
46	kulttuuritilaisuudet	30	32	+2	106,7
180	nuorisotilaisuudet	200	202	+2	101,0
487	liikuntatilaisuudet	350	455	+137	130,0
1888	kansalaisopiston opetustunnit	2300	2034	-266	88,43
481	kansalaisopiston opiskelijamäärä	460	523	+58	113,7
65,50	netto €/opetustunnit	65,92	59,87	-6,05	90,82
257,10	netto €/opiskelija	329,59	232,54	-97,05	70,55
10,9	kirjaston lainausmäärä/as.	10,5	10,4	0,1	99

43 Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatus on varhaiskasvatuslain mukaan lapselle kuuluva oikeus ja sillä tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Uudet paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat eli vasut otettiin käyttöön 1.8.2017 Opetushallituksen päättämien kansallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta. Varhaiskasvatussuunnitelma on kansallinen normi. Paikalliset suunnitelmat velvoittavat varhaiskasvatuksen henkilöstöä sitoutumaan varhaiskasvatuslain sekä perusteiden arvoperustan, tavoittei-

den ja sisältöjen mukaiseen toimintaan niin päiväkodeissa kuin perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatusta ohjaavat lisäksi paikallinen laatukäsikirja, esiopetussuunnitelma ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma sekä varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä opetussuunnitelma.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki sekä kuntalisän maksaminen.

Päiväkodit ja perhepäivähoito

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kunnallinen perhepäivähoito päättyi 31.5.2018. Työssä oleva yksi perhepäivähoitaja siirtyi päiväkotiin. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen (1pv/vko) ostopalvelusopimus Ruokolahden kunnasta irtisanottiin 1.8.2018 alkaen ja yksi lastentarhanopettajan toimi muutettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimeksi. Näin pystytään paremmin järjestämään tarpeen mukaan varhaiskasvatuslain 4a §:n mukaiset palvelut.

Lasten kotihoidontuen kuntalisän maksaminen jatkui.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrä väheni edellisestä vuodesta perhepäivähoitopaikkojen jäädessä pois. Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä on pysynyt samana, vaikka syntyvyys laskee. Varhaiskasvatukseen osallistui 1-6 –vuotiaista 81% ja heistä tavallista useampi (15%) tarvitsi oppimisen ja kasvun tukea.

Pieni- ja keskituloisten varhaiskasvatusmaksuja alennettiin vuoden 2018 alusta, mikä vaikutti varhaiskasvatusmaksutulojen alenemiseen. Maksutuottoja saatiin lisäksi muilta kunnilta järjestämällä varhaiskasvatuspaikka mm. sijoitetuille lapsille.

Varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta laadittua toiminnan arvioinnin vuosikelloa ja tiimivasuun kirjattuja tavoitteita toteutettiin päiväkodeissa. Tiimipalaverien pitäminen ei toteutunut suunnitellusti kaikissa tiimeissä henkilöstön pitkien poissaolojen ja ryhmissä olevien lasten erityistarpeiden vuoksi. Toinen vuoden tiimiarvioinnista jäi yhdeltä tiimiltä toteuttamatta ja kahdelta tiimiltä jäi tekemättä vuoden toinen asiakaspalautekysely.

Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden kuntien varhaiskasvatuksen yhteistyötä jatkettiin järjestämällä yhteisiä pedagogisia iltoja henkilöstölle. Seutukunnallisesti varhaiskasvatuksen esimiehet kokoontuivat säännöllisesti. Toiminnan suunnittelun, havainnoinnin ja arvioinnin tueksi käytettiin yhteisen hankkeen aikana kehitettyä mallia ulkopuolisesta havainnoinnista ja pedagogisen toiminnan suunnittelusta. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kirjaamiseen, toiminnan suunnitteluun ja dokumentointiin sekä arviointiin ja perheiden kanssa käytävään yhteydenpitoon otettiin käyttöön Tiny App –sovellus.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle järjestettiin koulutuskokonaisuus positiivisesta pedagogiikasta, joka tukee niin lasten opetusta ja kasvatusta kuin työilmapiiriä.

LAPE-muutosohjelma jatkui. Rehtori ja varhaiskasvatuspäällikkö osallistuivat alatyöryhmän ja ohjausryhmän kokouksiin sekä verkostojohtamisen –koulutukseen sekä LAPE -seminaariin. Henkilöstö osallistui verkkokursseille sekä yksi lastentarhanopettaja kävi ”Ryhmänhallinnan menetelmä” –koulutuksen. Perheiden toiveita ja tarpeita selvi-

tettiin tekemällä kysely Parikkalan lapsiperheille suunnatuista palveluista. Kyselyn toteutti varhaiskasvatuksen erityisopettaja Mervi Muukkonen osana opinnäytetyötään. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kunnan Lape-tavoitteiden eteenpäin viemiseksi. Yhteenvetona kyselystä voidaan todeta, että lapsiperheet saavat hyvin tukea toisilta lapsiperheiltä ja sukulaisilta, ja myös neuvolapalveluihin on oltu pääosin tyytyväisiä. Lapsiperheet toivovat iltaisin järjestettäviä koko perheen yhteisiä harrastuksia sekä lasten iltahoidon järjestämistä. Tarvetta perheiden yhteiselle ”kohtaamispaikalle” pohdittiin yhdessä seurakunnan ja järjestöjen kanssa kunnan hyvinvointi-/ Lape-ryhmässä. Muutosagentti vieraili myös ryhmässä kertomassa periaatteita. Lapsiperheille suunnattu harrastetoiminta koottiin lukujärjestyksen muotoon ja on nähtävillä kunnan nettisivuilla.

Esiopetus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö jatkui yhteisesti laaditun vuosikellon mukaisesti ja yhteiset kokoontumiset toteutuivat. Esiopettajat, erityisopettajat ja luokanopettajat suunnittelivat ja toteuttivat yhteisiä oppitunteja. Yhteisellä toiminnalla tuetaan lapsen yksilöllistä oppimispolkua.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuminen vaihteli lukuvuoden aikana perheiden tarpeen mukaan, mikä vaikutti käyttöasteeseen. Henkilöstö vastasi myös esiopetusryhmässä olevien lasten täydentävästä varhaiskasvatuksesta aamuisin ja esiopetuksen jälkeen ja henkilöstön työaika sopeutettiin vastaamaan tarvetta.

Varhaiskasvatus -tulosalue

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Varhaiskasvatuksen riittävyys	Lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen lain asettamassa 4 kk:n (tarve ennakoitavissa) tai 2 viikon (työllistyminen, opiskelu tai koulutus) ajassa, % hakijoista	100 %	100 %
Tiimipalaverien toteutuminen	Palaverien kirjaaminen tiimikansioon, väh. 25 krt/v	100 %	69 %
Laadun arvioinnin toteutuminen	Laadun vuosiympyrään kirjattujen asioiden toteuttaminen	100 %	97%

Talous

	Talousarvio	talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	173 600,00		173 600,00	194 498,96	20 898,96
Toimintakulut	-1 915 910,00		-1 915 910,00	-1 882 394,75	33 515,25
Toimintakate	-1 742 310,00		-1 742 310,00	-1 687 895,79	54 414,21

Toimintatuottoja oli 20 900 arvioitua enemmän johtuen varhaiskasvatuspalvelujen myynnistä toisille kunnille. Henkilöstökuluissa jäi käyttämättä 14 500 pitkien poissaolojen johdosta ja niistä saatavista sairausvakuutuskorvauksista (osa poissaoloista hoidettiin sisäisin järjestelyin). Matkustus- ja kuljetuspalveluista jäi käyttämättä 19 000, esiopetuskuljetusten kustannukset olivat arvioitua vähemmän.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mittayksik- kö	Talousar- vio	Toteutumi- nen	Poik- keama	Toteu- tumis-%
	Päiväkodit ja perhepäivä- hoito				
	- hoitopaikat kpl	82	76	-6	93
	Esiopetus				
	- hoitopaikat kpl	38	38		100
	Koululaisten toiminta				
	- hoitopaikat kpl	16	17	+1	106
136	Hoitopaikat yht.	136	131	-5	96
172	Lapsia hoidossa 31.12.	136	159	+23	117
9	- joista erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevia %)	10	15	+5	150
23102	Läsnäolopäivät kpl	20 200	23 679	3479	117
74,21	Menot €/ läsnäolopäivä)	83,24	79,50	-3,74	96%
	Käyttöaste %				
81	- päiväkodit	80	85	5	106
52	- koululaisten ap- ja ip- toiminta	80	48	-32	60
64	Lasten kotihoidontuki, lapsia	58	61	-3	95

*) erityisen tuen tarve: lastensuojelun tarve, vamma tai pitkäaikainen sairaus, kielellinen kehitys ja kommunikaatio, tarkkaavaisuus, kognitiivinen alue, tunne-elämä tai sosiaalinen kasvu

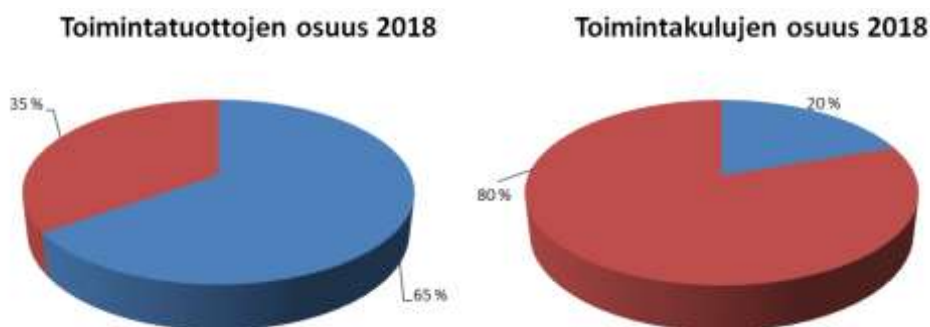
**) luku sisältää myös lasten kotihoidontuen ja lasten kotihoidontuen kuntalisän menot (kuntalisä 1.3.2012 alk.)

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	373 080,00	35 700,00	408 780,00	476 752,24	67 972,24
Toimintakulut	-7 485 240,00	-37 300,00	-7 522 540,00	-7 277 822,22	244 717,78
Toimintakate	-7 112 160,00	-1 600,00	-7 113 760,00	-6 801 069,98	312 690,02

ELINVOIMA- JA ELINYMPÄRISTÖPALVELUT

Elinvoima- ja elinympäristölautakunnan osuus käyttötalousosan toimintatuotoista ja -kuluista:

Elinvoima- ja elinympäristölautakunta**Toiminta-ajatus ja tehtävät:**

Toiminnan tarkoituksena on kunnan monipuolinen kehittäminen ja elinkeinojen edistäminen. Lisäksi yhteistyöverkostojen avulla vahvistetaan paikallista osaamista ja edistään innovaatioita.

Kunta edistää maaseudun elinkeinoja ja kylien kehittämistä. Parikkalan lomituspalvelujen paikallisyksikkö vastaa Enonkosken, Imatran, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden ja Savonlinnan lomituspalvelujen järjestämisestä. Maatalouden viranomaistehtävistä vastaa Etelä-Karjalan maaseututoimi hallinnoijana Lappeenrannan kaupunki.

Kunnan teknisten palvelujen toiminta-ajatuksena on turvata kuntalaisille terveellinen ja viihtyisä elinympäristö tuottamalla ja ylläpitämällä taloudellisesti laadukkaita yhdyskuntapalveluja.

Tehtävänä on vastata maankäytön suunnittelun ohjauksesta, liikenne- ja yleisistä alueista, jätehuollosta, kiinteistötoimesta, liikelaitoksista, palo-, pelastus- ja suojelutoimesta ja kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta.

Elinkeinojen kehittäminen ja maatalouden viranomaistehtävät

Parikkalan kunnan elinkeinot jakaantuvat kahteen ekosysteemiin, alkutuotantoon ja jalostus- ja palveluelinkeinoihin. Näiden kahden ekosysteemin toimintaperiaatteet ovat erilaiset: alkutuotannon elinkeinojen hyvinvointiin vaikutetaan lähinnä suorilla vaikuttamismenetelmillä, esimerkiksi lomittamistoimella tai elinkeinon karjanjalostustoimintaa tukemalla. Varsinaiseen ekosysteemiin pystytään vaikuttamaan lähinnä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti, mikä ei ole kuntatasolla näkyvää toimintaa. Jalostus- ja palveluelinkeinoihin voidaan vaikuttaa puuttumalla alueellisen kilpailukykyyn tekijöihin: raaka-aineen saatavuuteen, logistiikkaan, tonttien ja tilojen saatavuuteen, asiakasvirtoihin jne.

Kunta edistää alkutuotannon elinkeinoja ja kylien kehittämistä. Parikkalan lomituspalvelujen paikallisyksikkö vastaa Enonkosken, Imatran, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden ja Savonlinnan lomituspalvelujen järjestämisestä. Maatalouden viranomaistehtävistä vastaa Etelä-Karjalan maaseututoimi hallinnoijana Lappeenrannan kaupunki.

Palvelu- ja jalostustoiminnan elinkeinoja kunta edistää parantamalla alueellista kilpailukykyä, rakentamalla yritysten välistä yhteistyötä luomalla arvoketjuja ja horisontaalisia verkostoja. Palveluelinkeinoja kunta tukee toimilla, jotka luovat lisää asiakasvirtoja palveluyrityksille.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella: maaseututoimi

Kylien kehittämismäärärahoista kohdeavustuksia jaettiin yhteensä 18 944,92 euroa.

Maatalousyrittäjien tukihakemuksista jätettiin 2018 sähköisesti Etelä-Karjalassa 88 %, Parikkalassa 94 %. Tukihakemuksen jätti Parikkalassa 214 tilaa, mikä on 15,4 % Etelä-Karjalan tilojen määrästä. Vähennystä edelliseen vuoteen on 7.

Parikkalan peltojen pinta-ala on 10 775 ha, eli 23 % Etelä-Karjalan peltoalasta. Maataloustukia maksettiin Parikkalaan n. 8,4 milj. euroa, eli 23 % Etelä-Karjalan maaseututoimen alueelle maksetusta tuesta.

Lomituspalvelut

Tilivelvollinen: Lomituspalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestäminen ja hallinnointi Melan kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen mukaisesti lomituspalvelujen paikallisyksikön alueella (Enonkoski, Imatra, Rautjärvi, Ruokolahti, Savonlinna). Paikallisyksikkö toimii kahden maakunnan Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon alueella.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosilomaan oikeutettuja maatalousyrittäjiä oli 235, joista palvelua käytti 220 henkilöä. Maatiloista 58,8 % (94 kpl) sijaitsee Etelä-Karjalan alueella ja 41,2 % (66 kpl) Etelä-Savon puolella.

Lomituspäiviä kertyi yhteensä 9 938 pv, joista vuosilomaa oli 5 599 pv, sijaisapua 2 942 pv ja tuettua maksullista lomittaja-apua 1 397 pv. Lomituspäivät jakaantuivat maakunnittain seuraavasti: Etelä-Karjala 54,8 % ja Etelä-Savo 45,2 %.

Maatalousyrittäjien määrä väheni vuodesta 2017 14 henkilöä eli 5,6 %. Lomituspäivien määrä väheni vuodesta 2017 609 pv eli 5,8 %.

Elinkeinojen kehittäminen

Tilivelvollinen: Elinkeinojohtaja

Elinkeinojen kehittäminen lähtee toisaalta Parikkalan kunnan elinkeinorakenteesta, toisaalta sijainnin antamista kilpailukykytekijöistä: maatalousvaltaisessa kunnassa maataloutta tukeva infra toimii omista lähtökohdistaan, muut toimialat toimivat toimialakohtaisin reunaehdoin.

Matkailuelinkeinon keskeisenä yleisteenä vuonna 2018 on ollut toimien fokusointi Parikkalalle tyypillisten yrittäjien kannalta keskeisiin asioihin: tuotteistaminen ja markkinointi yksittäisille ja pienryhmämatkailijoille. Keskeinen toimi matkailualalla vuonna 2018 oli kolmen kunnan matkailuhankkeen käynnistäminen. Siinä parannetaan pienten matkailuyritysten tuotekehitysmahdollisuuksia kuntarajat ylittävän verkottumisen kautta. Hankkeen pääasiallinen tulos saavutetaan vuonna 2019 ja 2020. Kuitenkin jo vuonna 2018 toteutetut esiselvitykset ovat osoittaneet matkailun pienyrittäjille uusia liiketoiminnan kehittämismahdollisuuksia.

Jalostusteollisuudessa toteutettiin vuonna 2018 mekaanisen puunjalostuksen hankeaktivaattori hanke, joka tuotti merkittäviä tuloksia alan kehittämiseen Parikkalassa: Kirjolan teollisuusalueelle tuli uusi yrittäjä, joka investoi puutavaran kuivaukseen ja jatkokäsittelyyn. Hanke käynnisti myös neuvottelut useiden puutavaran jatkojalostustoimijoiden kanssa sijoittumisesta Parikkalaan. Parikkalan kilpailukyky puunjalostustoiminnan sijaintipaikkana nousi merkittävästi, kun hankkeessa tehtiin toimia raaka-aineen riittävyyden turvaamiseksi.

Yksittäisiä yrityksiä autettiin käynnistämällä heille erilaisia liiketoiminnan kehittämishankkeita ja auttamalla liiketoiminnan epäjatkuvuuskohtien, esim. sukupolvenvaihdon ylitse.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Parikkalan alueen matkailuelinkeino on kehittynyt edelleen, uusi alan yrittäjä aloitti toimintansa Simpelejärven länsipuolella. On syntynyt uusia tapahtumia, jotka saavat valtakunnan tason huomion. Erityisesti talvimatkailuun on saatu aikaan hetkellisiä sesonkeja.

Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiö taistelee edelleenkin toimintansa kannattavuutensa kanssa. Edellisen vuoden tilinpäätöskertomuksen kommentti ”Jatkuva positiivinen tulos edellyttää kuitenkin pitkäjänteistä toimintaa, ja yhtiön hallussa olevien maa-alueiden määrätietoisempaa hyödyntämistä” on osoittanut paikkansa pitäväksi. On kuitenkin kehitetty tapahtumia, mm. Snowcross SM-kisat, jotka antavat jatkossa yhtiölle kestävästä kassavirtaa. Kun elinkeinonharjoittajat Parikkalassa ovat kokeneet haastavaksi asiakkaiden hankinnan erilaisten tapahtumien kautta, Ravi- ja Markkinakenttä pyrkii rakentamaan rooliaan tapahtumatuotantojen järjestäjänä ja palvelukosysteemin fasilitaattorina.

Kehittämiprojektit

Tilivelvollinen: Elinkeinojohtaja

Elinkeinotoimella on laajahko projektisalkku, jolla on pyritty ratkomaan useita haasteita kunnan elinkeinoelämässä. Useat aiemmilta vuosilta periytyneet, ja tehtävänsä tehneet hankkeet ovat saavuttaneet tiensä pään vuonna 2018. Vuonna 2018 käynnistettiin Parikkalan elinkeino-ohjelma, joka rakentaa vuoden 2019 aikana uudentyyppisiä askelmerkkejä Parikkalan kehittämiseksi. Elinkeino-ohjelman yksi tärkeimmistä tehtävistä on implementoida ajattelutapaa, jossa otetaan huomioon kunnan muuttuva rooli: kunnan resurssien vähetessä ei kannata rakentaa hankkeita, jotka sisältävät

teknologian kehitystä tai yksittäisen yrityksen suoraa tukemista. Tämä on jo EU-säännösten ja valtakunnallisen elinkeino-ekosysteemin työnjaon kannalta harmaata aluetta. Sen sijaan kannattaa keskittyä paikallisen ekosysteemin kehittämiseen ja sen kilpailuedellytysten parantamiseen rakentamalla asetelmia, joissa yritykset tukevat toinen toisiaan ja saavuttavat näin kilpailuetua.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Parikkalan rajanylityspaikan kehittämistyötä jatkettiin. Kunta osallistui rajan kehittämisen seurantaryhmän kokouksiin.

Luontovisa-hanke saavutti päätöksensä. Luontovisa-tapahtuma pääsi YLE:n nettileivitykseen, ja on ollut menestys. Nyt haetaan luontovisan menestykselle jatkoa: hankkeessa on syntynyt ainutlaatuinen konsepti, jolle haetaan jatkajaa luontoyrittäjien keskuudesta.

Kolmannen sektorin (Laptuote-säätiö) työllisyydenhoitohanke (Pate 2) päättyi, ja ajoittaisten rahoitusvaikeuksien jälkeen hanke saatettiin menestyksellisesti päätökseensä. Hanke saa jatkoa uudella työllisyydenhoitohankkeella. Tämä hanke rakennetaan vastaamaan myös tuleviin tilajärjestelyhaasteisiin.

Toteutettiin puunjalostuksen hankeaktivaattori -hanke. Hankkeen suoranaishana vaikutuksena oli uuden yrittäjän tulo Kirjolan teollisuusalueelle, mikä ilmeisesti poikii kaksinumeroisen lukumäärän työpaikkoja. Lisäksi hanke avasi useita neuvotteluja puunjalostusteollisuuden tukipalveluita tuottavien yritysten kanssa siirtymisestä Parikkalaan. Itä-Suomen orastavaan raaka-ainepulaan hanke kehitti ratkaisumallin, joka johtanee Parikkalan aseman merkittävään paranemiseen puuhun perustuvan jalostustoiminnan sijoituspaikkana.

Elinkeinojen kehittäminen ja lomituspalvelut –tulosalueen tavoitteet

Tilivelvolliset: Elinkeinojohtaja ja lomituspäällikkö

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yritysten kehittämistarpeisiin vastaaminen	Yritysten kehittämistarpeet ja kehittämis-hankkeiden toteuttaminen	Hankkeiden toteutuminen	Yritysten kehittämistarpeisiin rakennettiin uusia tapoja vastata.
Parikkalan lomituspalvelujen laadullinen kehittäminen	Asiakastytytyväisyyskysely	Tavoitetaso vähintään 4	Kyselyn tulokset saadaan helmikuun 2019 aikana

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 615 750,00	-99 000,00	2 516 750,00	2 311 270,49	-205 479,51
Toimintakulut	-3 055 670,00	130 000,00	-2 925 670,00	-2 693 622,59	232 047,41
Toimintakate	-439 920,00	31 000,00	-408 920,00	-382 352,10	26 567,90

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Elinkeinotoimen perustoiminnassa ei tapahtunut merkittävää poikkeamista talousarviosta.

Rakennuttaminen ja kaavoitus

Tilivelvollinen: Rakentamispäällikkö

Kaavoituksen tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö kunnanhallituksen ohjaaman maankäytön suunnittelun ja toteutuksen kautta sekä ylläpitämällä taloudellisesti laadukkaita yhdyskuntapalveluja. Rakennuttamisen osalta on keskeistä energiatehokkuus, ympäristön huomioon ottaminen sekä käyttäjilleen terveelliset ja toimivat rakennukset ja ympäristöt.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kolmikannan alueen ja rajanylityspaikan osayleiskaava vahvistui. Särkisalmen alueen asemakaavan päivittäminen eteni luonnosvaiheeseen.

Liikenne**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Joukkoliikennepalveluilla turvataan haja-asutusalueiden kohtuullinen palveluiden saatavuus. Asiakaspalveluliikenteessä kylien asukkaille järjestetään asiointimahdollisuus taajamassa / kuntakeskuksessa. Lisätään yhteistyötä eri hallintokuntien kesken liikennepalveluiden saatavuuden parantamiseksi ja kustannusten optimoimiseksi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Asiointiliikenteen järjestämisen periaatteet päivitettiin ja liikennöinnin järjestäminen kilpailutettiin.

Palo- ja pelastuspalvelut**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Kuntalaisten turvallisuuden varmistaminen normaali- ja poikkeusoloissa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden haasteena oli Uukuniemen VPK-toiminnan loppuminen ja kunnan pohjoisosien turvallisuuspalveluiden järjestäminen.

Ympäristöpalvelut**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Ympäristönsuojelun, ympäristöterveyden ja eläinlääkinnän palveluiden järjestäminen kuntalaisille.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Sahanrannan alueen maaperän pilaantuneisuuden seurantatyötä jatkettiin. Jatkotutkimuksista ei ole vielä tuloksia. Ristiharjun entisen kaatopaikka-alueen peittämissä ei ole päästy aloittamaan keskeneräisten valituksien vuoksi. Työn toteutus jää parhaimmillaankin vuoden 2019 syksyyn. Särkisalmen vanhalla kaatopaikalla ja lietealtaalla, jotka sijaitsevat Vuorelan tiellä tehtiin pilaantuneiden maiden perusselvityksiä. Selvityksien perusteella ei laajamittaisempiin toimenpiteisiin ole tarvetta, mutta molempien alueiden pohjaveden tilaa seurataan.

Kaavoitus

Kolmikannan ympäristön ja rajanylityspaikan yleiskaavaa on työstetty tiiviissä viranomaisyhteistyössä. Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavan 18.6.2018 § 9. Särkisalmen asemakaavan päivitystä työstettiin ja työ eteni loppuvuodesta luonnosvaiheeseen. Luonnos tulee nähtäville alkuvuodesta 2019.

Rakentaminen

Investointien rakentamisohjelma on ollut varsin mittava ja keskeiset hankkeet toteutettiin suunnitellusti. Vuoden merkittävimpänä hankkeena jatkui uuden puhdistamon rakentaminen / osittainen perusparantaminen. Uusi prosessi otettiin tuotantokäyttöön elokuussa 2018, mutta hankkeessa esilletulleiden vastoinikäymisien vuoksi lopullinen valmistuminen siirtyi kevääseen 2019.

Tulevien vuosien merkittävimmäksi hankkeeksi muodostuva Kirjolan kouluhanke 2020 käynnistyi hankesuunnitelman laatimisella. Hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 10.12.2018 § 26. Hankkeen suunnittelun kilpailutus käynnistettiin vuoden lopulla.

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Maankäytön suunnittelun toteutus	kaavoitusohjelma	hyväksytyn suunnitelman mukaisesti	Kolmikannan osayleiskaava hyväksyttiin. Särkisalmen asemakaavan päivityksen hyväksyminen siirtyi vuodelle 2019. Kaavoitusohjelmaa 2019–21 muokattiin kuntastrategian mukaisesti.
Rakentamisohjelman toteutus	rakentamisohjelma	hyväksytyn suunnitelman mukaisesti	Henkilöstömuutoksista huolimatta suunnitellut hankkeet toteutuneet olennaisilta osin
Tarkoituksenmukainen joukkoliikenne	raportit	riittävä palvelutaso	Asiointiliikenteen toteutusperiaate päivitetty ja liikennöinti kilpailutettu. Toteutunut suunnitellusti
Palo- ja pelastuspalveluissa sekä ympäristöpalveluissa palvelutason suhde kustannuksiin	raportit ja palaute	hyvä	Toteutunut suunnitellusti

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	25 500,00		25 500,00	33 522,88	8 022,88
Toimintakulut	-1 188 250,00	40 000,00	-1 148 250,00	-1 036 880,63	111 369,37
Toimintakate	-1 162 750,00	40 000,00	-1 122 750,00	-1 003 357,75	119 392,25

Kiinteistöt

Tilivelvollinen: Rakentamispäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kiinteistöpalvelut huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta ottaen huomioon kiinteistöjen elinkaaren tekniset, taloudelliset ja toimintojen asettamat vaatimukset.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Talousarviovuoden aikana myytiin tavoitteiden mukaisesti 5 kiinteistöä.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöjen korjaukset suunnitelman mukaan	raportti / selvitys	4 % kiinteistökannasta (k-m ²) joko peruskorjataan ja/tai puretaan	Toteutettu suunnitellusti
Vuokra-asuntojen käyttöaste	laskenta	96%	Toteutuma 89,6% jää tavoitteesta. Korjaavista periaatteista sovittu 2019 TA:n yhteydessä.

Talous

	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 729 800,00		3 729 800,00	3 717 599,26	-12 200,74
Toimintakulut	-3 330 300,00	16 000,00	-3 314 300,00	-3 335 719,17	-21 419,17
Toimintakate	399 500,00	16 000,00	415 500,00	381 880,09	-33 619,91

Tulosalueen toimintakulut ylittyivät talousarvioon varatun määrärahan noin 21 419 euroa. Tuotot alittuivat noin 12 200 eurolla, joten käyttökätetavoite alittui noin 33 620 euroa.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis- %
51395	huon. käyttöm ²	51 367	49 177	2190	95,74
64,88	menot €/huon.käyttöm ²	64,52	67,83	3,31	105,13
74,47	tulot €/huon.käyttöm ²	72,30	75,60	3,30	104,56

Kuntatekniikka

Tilivelvollinen: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kaavateiden ja –katujen ylläpito hoitoluokituksen mukaisesti.

Tulosalueeseen kuuluu myös vesihuoltolaitos, joka käsitellään eriyttynä taseyksikkönä sivulta 82 alkaen.

Kadut ja tiet**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Kaavateiden ja –katujen ylläpito hoitoluokituksen mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Rantatien perusparannus toteutettiin kesällä 2018. Satumäentien perusparannuksen osata toteutettiin tien rakenteelliset korjaukset. Peltisepänkatu päällystettiin syksyllä 2018. Kaivotien periskorjaus on vielä keskeneräinen.

Kuntatekniikka –tulosalue**Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen**

Tulosalueen toimintakulut ylittyivät talousarvioon varatun määrärahan noin 4 350 euroa. Tuotot ylittyivät noin 20 970 euroa, joten käyttökatetavoite ylittyi noin 16 630 eurola.

Sitovat tavoitteet 2018	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Jätevedenpuhdistamon rakentaminen	Pysytään rakentamisaikataulussa ja talousarvion mukaisissa kustannuksissa, seurannasta vastaa suunnitelu- ja rakentamistoimikunta	Hankkeen kustannukset 5 milj., käyttöönotto 1.1.2019, rakennustilitys laadittu 4/2019	Jätevedenpuhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta.

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	988 540,00	38 000,00	1 026 540,00	1 047 512,75	20 972,75
Toimintakulut	-819 980,00	-6 000,00	-825 980,00	-830 326,85	-4 346,85
Toimintakate	168 560,00	32 000,00	200 560,00	217 185,90	16 625,90

Tulosalueen talouslukuihin sisältyvät myös eriytetyn vesilaitoksen tulot ja menot.

Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut yhteensä

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7 359 590,00	-61 000,00	7 298 590,00	7 109 905,38	-188 684,62
Toimintakulut	-8 394 200,00	180 000,00	-8 214 200,00	-7 896 549,24	317 650,76
Toimintakate	-1 034 610,00	119 000,00	-915 610,00	-786 643,86	128 966,14

RAKENNUSVALVONTAPALVELUT**Rakennuslautakunta****Rakennusvalvonta**

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Rakennuslautakunta kokoontui vuoden 2018 aikana 4 kertaa käsitellen 30 asiaa.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamisen ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluu yksityistielain mukaiset kunnan tie-lautakunnan tehtävät.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Rakentamiseen myönnettyjen lupien määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Parikkalan kunnan valtuusto hyväksyi uuden rakennusjärjestyksen 16.4. ja se tuli voimaan 1.6.2018 alkanen.

Yhteistyössä lähikuntien (Imatra, Ruokolahti ja Rautjärvi) kanssa yhteisprojektina valmisteltiin rakennusvalvonnan Facta-tietojärjestelmä, joka otettiin käyttöön toukokuussa 2018.

Samassa yhteydessä tehtiin valmius rakennusvalvonnan sähköisen asiointipalvelun ja arkistoinnin (Lupapiste) käyttöönotolle. Rakennuslautakunta päätti rakennusvalvonnan sähköiseen asiointiin käyttöönottoajankohdaksi 1.1.2019.

Rakennuslautakunta hyväksyi uuden rakennusvalvontataksan kokouksessaan 8.10.2018 ja se astui voimaan 1.1.2019. Uudessa taksassa on huomioitu päivitetyn rakennusjärjestyksen ja sähköisen asiointin vaatimat muutokset.

Rakennustarkastajan virkatehtäviin kuuluu lisäksi Parikkalan kunnan työsuojelupäällikön tehtävät.

Tavoitteet

Sitovat tavoitteet 2017	Mittari/ seurantata- pa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennuslupapäätökset	käsittelyaika	viranhaltija < 1 kk, lautakunta < 3 kk	toteutunut

Myönnettyjen lupapäätösten oikeellisuus	tehdyt oikaisuvaatimukset	ei kumottavia lupia	toteutunut
Lupakäsittely verkossa	valmistuminen	2018	toteutunut; järjestelmän asennus 6/2018, käyttöönotto 1.1.2019

Talous

	Alukuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	35 750,00		35 750,00	26 923,68	-8 826,32
Toimintakulut	-218 010,00		-218 010,00	-190 402,56	27 607,44
Toimintakate	-182 260,00		-182 260,00	-163 478,88	18 781,12

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP kpl/€	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutumis-%
175	Rakentamisen luvat	170	165	-5	97,06
550	Rakennustarkastukset	580	530	-50	91,67
325,15	Avustukset yksityistiet €/km	329,96	339,88	+9,92	103,00

2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen**Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	11 285 120		11 079 820	10 940 768	- 139 052
Myyntitulot	4 714 630	- 142 000	4 572 630	4 410 215	- 162 415
Maksutulot	458 100		458 100	519 676	61 576
Tuet ja avustukset	267 340	- 63 300	204 040	251 260	47 220
Muut toimintatuotot	5 845 050		5 845 050	5 759 616	- 85 434
Toimintamenot	- 40 219 450		- 40 076 750	- 39 375 650	701 100
Henkilöstömenot	- 9 065 300		- 9 065 300	- 8 713 588	351 712
Palvelujen ostot	- 26 815 200	142 700	- 26 672 500	- 26 364 662	307 838
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 088 230		- 2 088 230	- 2 104 799	- 16 569
Avustukset	- 583 170		- 583 170	- 524 734	58 436
Muut toimintamenot	- 1 667 550		- 1 667 550	- 1 667 866	- 316
Toimintakate	- 28 934 330	- 62 600	- 28 996 930	- 28 434 883	562 047
Verotulot	15 500 000	- 800 000	14 700 000	14 845 539	145 539
Valtionosuudet	16 570 000	130 000	16 700 000	16 657 077	- 42 923
Rahoitustulot ja -menot:	326 530		326 530	371 957	45 427
Korkotulot muilta	10 500		10 500	36 308	25 808
Muut rahoitustuotot muilta	442 630		442 630	403 040	- 39 590
Korkomenot	- 11 000		- 11 000	- 10 122	878
Muut rahoitusmenot	- 115 600		- 115 600	- 57 268	58 332
Vuosikate	3 462 200	- 732 600	2 729 600	3 439 690	710 090
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 658 380		- 1 658 380	- 1 581 391	76 989
Arvonalentumiset				- 89 308	- 89 308
Tilikauden tulos	1 803 820	- 732 600	1 071 220	1 768 991	787 079
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	22 130		22 130	22 118	- 13
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				- 3 403	- 3 403
Tilikauden alijäämä (yliäämä)	1 825 950	- 732 600	1 093 350	1 787 705	783 663

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	12 450 000	-800 000	11 650 000	12 085 368	435 368
Kiinteistövero	1 350 000		1 350 000	1 321 760	-28 240
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 700 000		1 700 000	1 438 410	-261 590

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo, euroa	Muutos %
2013	19,5	73 032 513	2,4 %
2014	19,5	73 986 296	1,3 %
2015	19,5	72 416 126	-2,2 %
2016	19,5	72 006 291	-0,6 %
2017	19,5	70 102 510	-2,7 %
2018	19,5		

Kiinteistöveroprocentit

	2014	2015	2016	2017	2018
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Yleinen kiinteistö/rakennus/maapohja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	17 320 000	130 000	17 450 000	17 134 517	-127 483
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-562 000		-562 000	-477 440	84 560
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					

2.3. Investointien toteutuminen

Hankeryhmä = sitovuustaso		Talousarvio	TA muutos	TA+muutos	Toteuma	Alitus/ylitys
Omaisuuksien hankinta/myynti	Menot	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-6 600,00	143 400,00
	Tuotot	3 350 000,00	0,00	3 350 000,00	3 335 926,67	-14 073,33
	Netto	3 200 000,00	0,00	3 200 000,00	3 329 326,67	129 326,67
Tytäryhtiöiden pääomavuokrat/osakkeiden myynti	Menot	-42 000,00	0,00	-42 000,00	0,00	42 000,00
	Tuotot	20 000,00	0,00	20 000,00	10 091,28	-9 908,72
	Netto	-22 000,00	0,00	-22 000,00	10 091,28	32 091,28
Talonrakennuskohteet						
Kirjolan kouluhanke 2020	Menot	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-13 517,95	186 482,05
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-13 517,95	186 482,05
Kiinteistöautomaatio (inv.budjetti)	Menot	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	15 000,00
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	15 000,00
Tapulikuja 3, vesikatot (harja)	Menot	-150 000,00	-40 000,00	-190 000,00	-194 534,96	-4 534,96
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-150 000,00	-40 000,00	-190 000,00	-194 534,96	-4 534,96
Petäjäkänkatu 12 elementtien saumaus/parvekkeet	Menot	-200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00
Harjulinna lämmönvaihtimen uusiminen		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-11 946,87	-1 946,87
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-11 946,87	-1 946,87
Parikkalan paloaseman lämmönvaihtimen uusiminen	Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-25 322,67	-15 322,67
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-25 322,67	-15 322,67
Kameravalvonta	Menot	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	0,00	10 000,00
Uukuniemen vapaa-aikakeskus	Menot	0,00	-30 000,00	-30 000,00	-26 717,86	3 282,14
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	0,00	-30 000,00	-30 000,00	-26 717,86	3 282,14
Talonrakennus yhteensä	Menot	-595 000,00	130 000,00	-465 000,00	-272 040,31	192 959,69
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-595 000,00	130 000,00	-465 000,00	-272 040,31	192 959,69
Julkinen käyttöomaisuus						
Kaavatiet	Menot	-480 000,00	0,00	-480 000,00	-553 229,86	-73 229,86
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-480 000,00	0,00	-480 000,00	-553 229,86	-73 229,86
Katuvalaistus	Menot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-47 829,38	-17 829,38
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-47 829,38	-17 829,38

Päällystys	Menot	-120 000,00	45 000,00	-75 000,00	-34 633,25	40 366,75
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-120 000,00	45 000,00	-75 000,00	-34 633,25	40 366,75
Muut kohteet	Menot	0,00	0,00	0,00	-13 262,00	-13 262,00
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	0,00	0,00	0,00	-13 262,00	-13 262,00
Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	Menot	-630 000,00	45 000,00	-585 000,00	-648 954,49	-63 954,49
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-630 000,00	45 000,00	-585 000,00	-648 954,49	-63 954,49
Liikelaitosten investoinnit						
Vesilaitos	Menot	-100 000,00	70 000,00	-30 000,00	-87 197,80	-57 197,80
	Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Netto	-100 000,00	70 000,00	-30 000,00	-87 197,80	-57 197,80
Viemärlaitos	Menot	-2 330 000,00	1 220 000,00	-1 110 000,00	-1 449 585,98	-339 585,98
	Tuotot	570 000,00	-150 000,00	420 000,00	178 105,73	-241 894,27
	Netto	-1 760 000,00	1 070 000,00	-690 000,00	-1 271 480,25	-581 480,25
						0,00
Liikelaitosten investoinnit yhteensä	Menot	-2 430 000,00	1 290 000,00	-1 140 000,00	-1 536 783,78	-396 783,78
	Tuotot	570 000,00	-150 000,00	420 000,00	178 105,73	-241 894,27
	Netto	-1 860 000,00	1 140 000,00	-720 000,00	-1 358 678,05	-638 678,05
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	Menot	-3 847 000,00	1 465 000,00	-2 382 000,00	-2 464 378,58	-82 378,58
	Tuotot	3 940 000,00	-150 000,00	3 790 000,00	3 524 123,68	-265 876,32
	Netto	93 000,00	1 315 000,00	1 408 000,00	1 059 745,10	-348 254,90

2.4. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 462 200	-732 600	2 729 600	3 439 690	710 090
Tulorahoituksen korjauserät	-2 110 000		-2 110 000	-1 897 706	212 294
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 847 000	1 465 000	-2 382 000	-2 464 379	-82 379
Rahoitusosuudet investointimenoihin	570 000	-150 000	420 000	182 000	-238 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 370 000		3 370 000	3 338 656	-31 344
Toiminta ja investoinnit, netto	1 445 200	582 400	2 027 600	2 598 261	570 661
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					
Antolainasaamisten vähennykset muilta				50 456	50 456
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-338 000		-338 000	-337 931	69
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 107 200	582 400	1 689 600	2 310 787	621 187

2.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus N B	Määrärahat						Tuloarviot					
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- keama %	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- keama %
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Hallinto													
Vaalit	B	29	0	29	16	13	46,3	22	0	22	10	-12	-55,9
Tarkastustoimi	B	12	0	12	16	-4	-34,8	0	0		0		
Keskushallinto ja tukipalvelut		0	0		0			0	0		0		
Keskushallinto ja tukipalvelut	B	24081	0	24081	23979	102	0,4	3495	-180	3315	3318	3	0,1
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut													
Perusopetus ja lukio	B	4627	0	4627	4497	130	2,8	162	0	162	183	20	12,5
Vapaa sivistystyö	B	943	37	980	899	81	8,3	37	36	73	100	27	36,8
Varhaiskasvatus	B	1916	0	1916	1882	34	1,7	174	0	174	194	21	12,0
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut													
Elinkeinojen kehitt. ja lomituspälv.	B	3056	-130	2926	2694	232	7,9	2616	-99	2517	2311	-205	-8,2
Rakennuttaminen ja kaavoitus	B	1188	-40	1148	1037	111	9,7	26	0	26	34	8	31,5
Kiinteistöt	B	3330	-16	3314	3339	-25	-0,7	3730	0	3730	3718	-12	-0,3
Kuntatekniikka	B	820	6	826	827	-1	-0,1	989	38	1027	1048	21	2,0
Rakennusvalvonta	B	218	0	218	190	28	12,7	36	0	36	27	-9	-24,7
TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot	N							15500	-800	14700	14846	146	1,0
Valtionosuudet	N							16570	130	16700	16657	-43	-0,3
Korkokulut/tuotot	N	11		11	10	1	8,0	11		11	36	26	245,8
Muu rahoitus	N	116		116	57	58	50,5	443		443	403	-40	-8,9
Poistoeron muutos/väh.	N							22		22	22	0	
Rahastojen muutos/lisäys	N				3	-3							
INVESTOINTIOSA											0		
Kunnanhallitus											0		
Kiinteä omaisuus	B	150		150	7	143,4	95,6	3370		3370	3339	-31	-0,9
Aineeton käyttöomaisuus	B	30		30		30	100,0						
Irtain käyttöomaisuus	B	12		12		12	100,0						
Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta	B												
Talonrakennus	B	200		200	14	186	93,2						
Elinvoima- ja elinympäristöpalvelut													
Irtain käyttöomaisuus	B												
Talonrakennus	B	395	-130	265	259	6	2,4						
Julkinen käyttöomaisuus	B	630	-45	585	649	-64	-10,9						
Liikelaitosten investoinnit	B	2430	-1290	1140	1541	-401	-35,1	570	-150	420	182	-238	-57
RAHOITUSOSA													
Antolainauksen muutokset													
Antolainasaam. lisäys											0	50	0
Antolainasaam. vähennys													
Lainakannan muutokset													
Pitkäaik.lainojen lisäys	N												
Pitkäaik.lainojen vähennys	N	338		338	338	0	0,0						
Lyhytaik.lainojen muutos													
Oman pääoman muutokset													
Muut maksuvalm. muutokset													
Vaikutus maksuvalmiuteen													
YHTEENSÄ		44531	-1608	42923	42253	671	1,56	47770	-1025	46745	46476	-269	-0,58

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**3.1 Tuloslaskelma**

	1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 681 526,36		4 272 850,24	
Maksutuotot	517 901,68		466 905,73	
Tuet ja avustukset	251 259,88		189 925,95	
Vuokratuotot	2 610 178,01		2 713 574,75	
Muut toimintatuotot	<u>2 204 682,04</u>	9 265 547,97	<u>84 593,28</u>	7 727 849,95
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 814 699,98		-6 824 827,88	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 606 011,41		-1 692 197,43	
Muut henkilösivukulut	-292 876,96		-353 982,65	
Palvelujen ostot				
Asiakaspalvelujen ostot	-21 692 773,86		-22 082 802,36	
Muiden palvelujen ostot	-4 017 213,09		-4 043 943,51	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 031 144,60		-2 212 837,67	
Avustukset	-524 734,41		-508 111,44	
Muut toimintakulut	<u>-420 150,43</u>	-37 399 604,74	<u>-471 196,18</u>	-38 189 899,12
Toimintakate		-28 134 056,77		-30 462 049,17
Verotulot		14 845 538,58		15 814 123,54
Valtion osuudet		16 657 077,00		17 784 503,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	36 307,89		6 668,46	
Muut rahoitustuotot	47 340,36		32 528,63	
Korkokulut	-10 122,08		-12 228,80	
Muut rahoituskulut	<u>-2 394,90</u>	71 131,27	<u>-1 789,11</u>	25 179,18
Vuosikate		3 439 690,08		3 161 756,55
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 581 391,24		-2 066 921,42	
Arvonalentumiset	<u>-89 307,79</u>	-1 670 699,03	<u>-4 083,00</u>	-2 071 004,42
Tilikauden tulos		1 768 991,05		1 090 752,13
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		22 117,50		21 045,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>-3 403,39</u>		<u>-1 952,27</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 787 705,16		1 109 844,86

3.2 Rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 439 690,08		3 161 756,55	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-1 897 706,17</u>	1 541 983,91	<u>-1 588,87</u>	3 160 167,68
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 468 272,85		-3 611 864,07	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	182 000,00		526 986,50	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>3 338 656,28</u>	<u>1 052 383,43</u>	<u>573 055,09</u>	<u>-2 511 822,48</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 594 367,34		648 345,20
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		-538 861,38	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>50 456,38</u>	50 456,38	<u>32 450,89</u>	-506 410,49
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	<u>-337 931,04</u>	-337 931,04	<u>-337 931,04</u>	-337 931,04
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6 898,88		1 068,68	
Vaihto-omaisuuden muutos	13,62		153,44	
Saamisten muutos	-535 828,93		-318 355,24	
Korottomien velkojen muutos	<u>157 480,45</u>	<u>-371 435,98</u>	<u>273 402,81</u>	<u>-43 730,31</u>
Rahoituksen rahavirta		-658 910,64		-888 071,84
Rahavarojen muutos		1 935 456,70		-239 726,64
Heleniuksen rahaston muutos		-3 403,39		-1 952,27
Rahavarojen muutos		1 932 053,31		-241 678,91
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 063 467,49		5 131 414,18	
Rahavarat 1.1.	5 131 414,18	1 932 053,31	<u>5 373 093,09</u>	-241 678,91

3.3. Tase

VASTAAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	33 708 339,37	34 311 024,46
<i>I Aineettomat hyödykkeet</i>	929 743,38	1 015 138,26
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	929 743,38	1 015 138,26
<i>II Aineelliset hyödykkeet</i>	29 338 212,72	29 705 647,48
Maa- ja vesialueet	3 521 351,76	3 532 054,98
Rakennukset	16 906 890,45	17 672 702,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 388 943,36	5 868 364,68
Koneet ja kalusto	61 039,55	95 222,47
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	39 380,07
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 420 607,53	2 497 922,96
<i>III Sijoitukset</i>	3 440 383,27	3 590 238,72
Osakkeet ja osuudet	2 901 521,93	3 000 921,00
Muut lainasaamiset	538 861,34	589 317,72
 B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 102 692,61	 106 163,10
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat	102 692,61	106 163,10
 C VAIHTUVAT VASTAAVAT	 9 001 962,22	 6 534 093,60
<i>I Vaihto-omaisuus</i>	642,06	655,68
Aineet ja tarvikkeet	642,06	655,68
<i>II Saamiset</i>	1 937 852,67	1 402 023,74
Pitkäaikaiset saamiset	70 526,00	70 526,00
Lainasaamiset	70 526,00	70 526,00
Muut saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 867 326,67	1 331 497,74
Myyntisaamiset	420 802,47	592 596,95
Muut saamiset	736 465,44	627 750,85
Siirtosaamiset	710 058,76	111 149,94
<i>III Rahoitusarvopaperit</i>	300 000,00	300 000,00
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	300 000,00	300 000,00
<i>IV Rahat ja pankkisaamiset</i>	6 763 467,49	4 831 414,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 812 994,20	40 951 281,16

VASTATTAVAA	2018	2017
A OMA PÄÄOMA	35 548 359,61	33 760 654,45
<i>I Peruspääoma</i>	15 557 608,01	15 557 608,01
<i>III Arvonkorotusrahasto</i>		
<i>V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)</i>	18 203 046,44	17 093 201,58
<i>VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</i>	1 787 705,16	1 109 844,86
B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	236 850,66	258 968,16
Poistoero	236 850,66	258 968,16
C PAKOLLISET VARAUKSET	405 647,58	132 500,00
Muut pakolliset varaukset	405 647,58	132 500,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	217 973,00	214 544,61
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	217 973,00	214 544,61
Muut toimeksiantojen pääomat		
E VIERAS PÄÄOMA	6 404 163,35	6 584 613,94
<i>I Pitkäaikainen</i>	3 245 661,93	3 670 186,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 403 448,24	1 741 379,28
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 842 213,69	1 928 807,56
<i>II Lyhytaikainen</i>	3 158 501,42	2 914 427,10
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	337 931,04	337 931,04
Saadut ennakot	9 481,63	6 367,61
Ostovelat	843 926,36	1 155 686,16
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	121 492,99	128 217,70
Siirtovelat	1 845 669,40	1 286 224,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 812 994,20	40 951 281,16

3.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimintatuotot	+	29 331 509,30	27 792 678,76
Toimintakulut	-	58 140 315,48	58 376 441,58
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	+/-	9 377,65	13 522,66
TOIMINTAKATE		-28 799 428,54	-30 570 240,16
Verotulot	+	14 841 501,91	15 803 074,42
Valtionosuudet	+	17 537 887,01	18 571 373,55
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	37 509,64	7 741,52
Muut rahoitustuotot	+	54 521,15	40 599,13
Korkokulut	-	19 388,02	25 174,21
Muut rahoituskulut	-	2 688,56	2 748,23
VUOSIKATE		3 649 914,59	3 824 626,02
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	2 164 961,25	2 620 222,89
Omistuksen eliminointi ero	-	0,00	46 142,98
TILIKAUDEN TULOS		1 484 953,33	1 158 260,15
Tilinpäätössiirrot	+/-	-268 959,49	59 888,20
Tilikauden verot		-67,06	-26 900,79
Laskennalliset verot		-629,59	-358,55
Vähemmistöosuudet	+/-	862,71	-44 004,36
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		1 216 159,91	1 146 884,65

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	50	48
Vuosikate / Poistot, %	169	143
Vuosikate, €/asukas	753,49	769,70
Asukasmäärä	4 844	4 969

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2018	2017
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	+/-	3 649 914,59	3 824 626,02
Satunnaiset erät	+/-		
Tilikauden verot	+/-	-67,06	-26 900,79
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-2 317 080,31	26 306,39
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	3 401 190,78	5 282 943,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	184 202,73	576 293,46
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	3 689 467,31	579 529,02
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 805 246,48	-303 089,47
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	-538 861,38
Antolainasaamisten vähennykset	+	50 456,38	32 450,89
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	1 230 700,38	930 356,90
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-728 797,80	-720 516,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0,00	-32 452,39
Oman pääoman muutokset	+/-	-3 403,39	28 769,28
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	18 214,83	44 035,76
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	27 271,35	-6 780,59
Saamisten muutos	+/-	-671 517,46	118 042,98
Korottomien velkojen muutos	+/-	166 557,43	257 842,89
Rahoituksen rahavirta		89 481,72	112 888,32
Rahavarojen muutos		1 894 728,20	-190 201,15
Heleniuksen rahaston muutos		-3 403,39	-1 952,27
Rahavarojen muutos		1 891 324,81	-192 153,42
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		7 461 980,04	5 592 507,46
Rahavarat 1.1.		5 570 655,23	5 784 660,88
		1 891 324,81	-192 153,42

KONSERNITASE

Vastaavaa	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 332 486,38	1 386 551,27
Aineettomat oikeudet	205 734,54	161 090,91
Muut pitkävaikutteiset menot	1 065 733,19	1 115 379,28
Ennakkomaksut	61 018,64	110 081,08
 Aineelliset hyödykkeet	 34 826 472,05	 35 850 775,19
Maa- ja vesialueet	3 748 444,99	3 795 964,12
Rakennukset	21 331 520,06	21 098 218,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 702 865,27	5 955 733,90
Koneet ja kalusto	414 933,55	745 727,89
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	39 380,07
Keskeneräiset hankinnat	4 589 328,10	4 215 751,03
 Sijoitukset	 1 662 975,62	 1 745 904,58
Osakkuusyhteisöosuudet	432 724,47	485 707,12
Muut osakkeet ja osuudet	676 731,56	719 430,69
Joukkovelkakirjasaamiset	12 839,92	87,10
Muut lainasaamiset	538 861,34	538 861,34
Muut saamiset	1 818,33	1 818,33
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 560 745,85	 614 723,57
Valtion toimeksiannot	457 891,36	508 363,46
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		
Muut toimeksiantojen varat	102 854,48	106 360,11
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	193 503,67	220 775,02
 Saamiset	 3 857 625,25	 3 186 107,80
Pitkäaikaiset saamiset	666 455,80	666 403,22
Lyhytaikaiset saamiset	3 191 169,46	2 519 704,58
 Rahoitusarvopaperit	 316 065,89	 315 752,01
 Rahat ja pankkisaamiset	 7 145 914,15	 5 276 755,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 895 788,85	48 597 344,88

Vastattavaa	2018	2017
OMA PÄÄOMA	36 198 897,00	34 993 115,21
Peruspääoma	15 557 608,01	15 557 608,01
Arvonkorotusrahoitus	85 621,69	85 621,69
Muut omat rahastot	264 429,14	267 973,58
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 075 078,24	17 935 027,29
Tilikauden yli-/alijäämä	1 216 159,91	1 146 884,65
VÄHEMMISTÖOSUUDET	12 279,88	200 554,71
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	352 988,86	472 063,60
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	352 988,86	472 063,60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	762 350,24	801 516,52
Valtion toimeksiannot	501 579,59	543 561,01
Lahjoitusrahaston pääomat	259 211,67	256 599,21
Muut toimeksiantojen pääomat	1 558,98	1 356,30
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	5 940 478,98	5 620 313,67
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 113 748,07	3 543 921,36
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	133 067,54
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	30 000,00
Laskennalliset verovelat		
Muut pitkäaikaiset velat	1 826 730,90	1 913 324,77
Lyhytaikainen	6 628 793,89	6 509 781,17
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	660 868,62	628 655,28
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	13 390,44
Saadut ennakot	38 181,81	132 305,66
Ostovelat	1 634 164,50	2 044 547,90
Muut lyhytaikaiset velat	600 114,68	545 731,32
Siirtovelat	3 693 079,08	3 143 345,20
Laskennalliset verovelat	2 385,20	1 805,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 895 788,85	48 597 344,88

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	73	73
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20	19
Velat ja vastuut % käyttötuloista	31,1	29,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	20 291	19 082
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	4 189	3 840
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	4 775	4 349
Konsernin lainat, €/asukas	986	875
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	552	539
Kunnan asukasmäärä	4 844	4 969

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 13.11.2017 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on päätetty poistaa vesi- ja lämpölaitosten rakennusten menojäännöspoisto, jolloin rakennusten poisto määräytyy tuotantorakennusten mukaisena tasapoistona. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määrällisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin kuntien vuonna 2011 maksaman vuoden 2010 alijäämävastuun, josta Parikkalan kunnan osuus on 70 526 euroa, muuttaminen korottomaksi lainaksi, kunnes alijäämistä ja lainan takaisinmaksusta on saatu sellainen ratkaisu, jonka kaikki kuntayhtymän jäsenkunnat hyväksyvät (Parikkalan kunnanvaltuuston päätös 13.12.2012 § 43).

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, samoin kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat sekä muut keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoerot ja vapaaehtoiset avaraukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinneissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaiseksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Arvostus- ja jakoperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

4.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	5 383 829,84	3 645 198,34	5 153 485,70	3 229 516,20
Sosiaali- ja terveyspalvelut	19 636 587,17	19 417 959,87		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	680 421,33	692 973,96	472 201,42	435 263,21
Yhdyskuntapalvelumaksut	25 189,08	25 716,88	25 189,08	25 716,88
Muut palvelut	3 605 481,88	4 010 829,71	3 614 671,77	4 037 353,66
Toimintatuotot yhteensä	29 331 509,30	27 792 678,76	9 265 547,97	7 727 849,95

Verotulojen erittely		
	2018	2017
Kunnan tulovero	12 085 368,35	12 734 162,90
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 438 410,38	1 747 506,64
Kiinteistövero	1 321 759,85	1 332 454,00
Verotulot yhteensä	14 845 538,58	15 814 123,54

Valtionosuuksien erittely		
	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 099 589	13 475 734
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 781 272	4 144 416
Järjestelmämuutoksen tasaus	253 656	700 944
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-477 440	-536 591
Valtionosuudet yhteensä	16 657 077	17 784 503

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	21 692 773,86	22 082 802,36
Muiden palvelujen ostot	4 017 213,09	4 043 943,51
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	25 709 986,95	26 126 745,87

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistoajat sekä poistomenetelmät ovat 1.1.2018 alkaen:

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto 2 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto 2 vuotta
Atk-ohjelmistot	tasapoisto 2 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	tasapoisto 2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot *)	tasapoisto 20 vuotta

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto 20 – 30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto 10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30- 50 vuotta
Kallioluolat ja –tunnelit, väestönsuojat	tasapoisto 30- 70 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 15 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 8 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto 8 %
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto 12 %
Vesi- ja lämpölaitosten koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot, atk-verkko	menojäännöspoisto 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto 20 %
Sähköt johdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännöspoisto 25 %

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto 8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto 4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto 5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
---------------------	------------

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

hyväksytty kunnanvaltuusto 15.11.2012 § 37

Investointina käsitellään yli 4.000 euron irtaimistohankinnat ja yli 10.000 euron uudisrakennus- ja peruskorjauskohteet.

Pysyvien vastaavien hyödykekohtaiset poistoajat hyväksyy kunnanhallitus.

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.	0	0	0	0
Kiinteistökaupan purku varaus 1.1.	132 500	132 500	132 500	132 500
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-132 500		-132 500	
Kiinteistökaupan purku varaus 31.12.	0	132 500	0	132 500
Muut pakolliset varaukset	339 564	290 107		
Lisäykset tilikaudella	50 458	84 898		
Vähennykset tilikaudella	-37 033	-35 441		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	352 989	339 564	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	
Lisäykset tilikaudella			405 648	
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0	0	405 648	0

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	70 123	5 908	70 123	5 642
Rakennusten luovutusvoitot	2 108 092	800	2 108 092	800
Muut luovutusvoitot	0	5 167		
Luovutusvoitot yhteensä	2 178 215	11 875	2 178 215	6 442
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	7 362	1 128	7 362	
Osakkeiden luovutustappiot	0	4 853		4 853
Muut luovutustappiot	271 027			
Luovutustappiot yhteensä	278 389	5 981	7 362	4 853

Erittely poistoeron muutoksista		
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-22 118	-21 045
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoeron muutokset yhteensä	-22 118	-21 045

4.4 Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	85 622	85 553		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		-267		
Oikaisu v. 2016		335		
Arvo 31.12.	85 622	85 622	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	85 622	85 622	0,00	0,00

	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET						YHTEENSÄ
	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄVAIK. MENOT	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET	KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKOT JA KESK.ERAISET		
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	1 015 138	3 532 055	17 672 702	5 868 365	95 222	39 380	2 497 923	30 720 786	
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	5 100	28 218	0	0	0	2 434 955	2 468 273	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	182 000	182 000	
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	15 803	74 330	1 067 578	0	0		1 157 711	
Siirrot erien välillä	0	0	0	194 535	135 735	0	0	-330 270	0	
Tilikauden poisto	0	85 395	0	914 235	547 578	34 183	0	0	1 581 391	
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	929 743	3 521 352	16 906 890	4 388 943	61 040	39 380	4 420 608	30 267 956	
Arvonkorotukset			0						0	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	929 743	3 521 352	16 906 890	4 388 943	61 040	39 380	4 420 608	30 267 956	

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet erittely				
Kiinteistöjen liittymismaksut	45 543	92 202		
Muut maa- ja vesialueet	3 702 902	3 703 762	3 521 352	3 532 055
Maa- ja vesialueet yhteensä	3 748 445	3 795 964	3 521 352	3 532 055

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	OSAKKEET JA OSUUDET				JVK-, MUUT LAINASAAMISET JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet konserniyhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	873 986	1 103 386	491 054	532 495	0	55 200	534 118	3 590 239
Lisäykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset	10 091	0	0	0	0	50 456	0	60 548
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	863 895	1 103 386	491 054	532 495	0	4 743	534 118	3 529 691
Arvonlennukset	0	0	56 511	32 797	0	0	0	89 308
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	863 895	1 103 386	434 543	499 698	0	4 743	534 118	3 440 383

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konserni n omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus omasta vieraasta tilikauden pääomasta pääomasta voitosta/ tappiosta		
<u>TYTÄRYHTEISÖT</u>						
Asunto Oy Kaivoniemi	Parikkala	100,00	100,00	407 770	1 707	713
Asunto Oy Kaivotienvatro	Parikkala	100,00	100,00	214 149	1 042	320
Asunto Oy Tarnalan kylätalo	Parikkala	100,00	100,00	228 716	350	-819
Asunto Oy Vattrinne	Parikkala	92,90	92,90	222 734	368	0
Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttä Oy	Parikkala	55,48	55,48	11 446	194	-874
<u>KUNTAYHTYMÄT</u>						
Etelä-Karjalan liitto	Lappeenranta	4,56	4,56	94 603	65 804	-15 456
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	Lappeenranta	2,46	2,46	453 078	202 288	15 182
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	Savonlinna	1,41	1,41	197 017	42 070	5 733
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon ky	Lappeenranta	4,05	4,05	642 974	5 973 698	-704 548
<u>OSAKKUUSYHTEISÖT</u>						
Kiinteistö Oy Pohjanlämpö	Parikkala	46,60	46,60	12 360	1 729	-258
Asunto Oy Purokujansato	Parikkala	36,00	36,00	178 160	17 896	3 960
Asunto Oy Saaren Tulppaanipelto	Parikkala	29,55	29,55	78 705	1 022	-209
Asunto Oy Mairioniemen Kaivorinne	Parikkala	39,08	39,08	50 869	1 976	-1 045
Asunto Oy Saaren Keskus	Parikkala	20,51	20,51	112 631	486	-496
			Yhteensä	2 905 211	6 310 630	-697 796

Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyh-
teisöiltä

Saamisten erittely				
	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		195,35		8 838,07
Lainasaamiset			50 456,38	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	195,35	50 456,38	8 838,07
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		123 108,71		131 404,62
Lainasaamiset	70 526,00		70 526,00	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		600,00		1 400,00
Yhteensä	70 526,00	123 708,71	70 526,00	132 804,62
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		7 329,18		11 140,40
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	7 329,18	0,00	11 140,40
Saamiset yhteensä	70 526,00	131 233,24	120 982,38	152 783,09

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Vuokrasaamiset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Avustussaamiset	23 325	24 333	13 979	12 305
Korkosaamiset	0	5 705	0	5 705
Korvaukset Kelalta	79 302	71 166		
Vakuutusmaksut/ennakot	17 092	59 498	16 949	57 992
Muut saamiset	715 947	70 660	679 130	35 149
Valtionapusaamiset	95 631	79 960		
Verosaamiset	0	0		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	931 297	311 321	710 059	111 150

4.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	15 557 608	15 557 608	15 557 608	15 557 608
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	15 557 608	15 557 608	15 557 608	15 557 608
Arvonkorotusrahasto 1.1.	85 622	85 553		
Lisäykset				
Vähennykset	0	-267		
Oikaisu v. 2016 lukuihin	0	335		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	85 622	85 622		
Muut omat rahastot 1.1.	267 974	329 328		
Siirrot rahastoon	0	1 440		
Siirrot rahastosta	-3 544	-62 795		
Muut omat rahastot 31.12.	264 429	267 974	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	17 935 027	16 052 500	18 203 046	17 093 202
Muutokset tilikaudella	1 140 051	1 882 527		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	19 075 078	17 935 027	18 203 046	17 093 202
Tilikauden yli-/alijäämä	1 216 160	1 146 885	1 787 705	1 109 845
Oma pääoma yhteensä	36 198 897	34 993 115	35 548 360	33 760 654

Pitkäaikaiset velat		
	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	401 724	689 655
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	401 724	689 655

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2024 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus	0	132 500		132 500
Eläkevaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä			405 648	
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	352 989	339 564		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	352 989	472 064	405 648	132 500

Vieras pääoma				
	2018		2017	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		41,20		12 570,38
Muut velat	1 035 000,00		1 035 000,00	
Siirtovelat				
Yhteensä	1 035 000,00	41,20	1 035 000,00	12 570,38
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				96,96
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	96,96
Vieras pääoma yhteensä	1 035 000,00	41,20	1 035 000,00	12 667,34

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Liittymismaksuvelat	736 401	819 499	736 401	819 499
Muut pitkäaikaiset velat	1 090 330	1 093 826	1 105 813	1 109 308
Muut velat yhteensä	1 826 731	1 913 325	1 842 214	1 928 808

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot	196 440,18	131 532,40	193 173,23	125 091,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 680 764,68	2 666 657,70	955 907,52	996 410,61
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset				
Korkojaksotukset	3 094,97	3 789,20	2 009,80	2 521,51
Muut menojäämät	812 779,25	341 365,90	694 578,85	162 201,47
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 693 079,08	3 143 345,20	1 845 669,40	1 286 224,59
Siirtovelat yhteensä	3 693 079,08	3 143 345,20	1 845 669,40	1 286 224,59

4.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	28 546		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	2 135 979		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0	2 135 979	0	0

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	6 060 394	5 860 372	2 296 160	2 381 640
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	543 345	506 431	108 480	107 040
-sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	617 681	142 184	21 717	27 630
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	140 682	75 699	9 382	19 933
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
Yhteensä	6 678 075	6 002 557	2 317 877	2 409 270

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	511 696	511 696		
Jäljellä oleva pääoma	383 809	401 624		
Takaukset muiden puolesta				
Saaren Vanhustentukiyhdistys ry				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	115 102	150 550	115 102	150 550

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	28 367 656	28 696 168
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	18 225	18 966

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset velvoitteet				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	0	16 991		
Potilasvakuutuskeskus: Vammaispalvelulain mukaiset etuudet	98 927	120 719		
Tuleva tuettu asuminen				
Sopimusvastuut yhteensä	98 927	137 710	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu *				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu				

Projektivelvoitteet

Kunnat ovat valtuustojen päätöksellä sitoutuneet EU:n yhteisöaloiteohjelman LEADER –kehittämissuunnitelman toteuttamiseen ohjelmakaudelle 2014–2020 yhdessä Parikkalan kunnan, Imatran kaupungin, Rautjärven ja Ruokolahden kuntien ja Imatran Seudun kehitysyritys Oy:n kanssa. `Virtauksia ja valintoja` –kehittämisohjelmaa toteuttaa seutukunnalla Etelä-Karjalan Kärki-Leader ry. Kunnan rahoitusosuus määräytyy asukaslukujen suhteessa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstö 31.12.2018

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Tulosalue	2018	2017
Keskushallinto ja tukipalvelut	38	40
Perusopetus ja lukio	53	56
Vapaa sivistystyö	24	22
Varhaiskasvatus	38	38
Elinkeinojen kehittäminen ja lomit	51	52
Rakennuttaminen ja kaavoitus	3	3
Kiinteistöt	10	11
Kuntatekniikka	5	6
Rakennusvalvonta	1	1
Yhteensä	223	229

Henkilöstökulut		
	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 713 588,35	8 871 007,96
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	5 445,00	1 405,00
Henkilöstökulut yhteensä	8 719 033,35	8 872 412,96

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Parikkalan Sosiaalidemokraatit ry	422,18	356,30
Keskusta Parikkalan kunn.järj.	5 459,21	4 932,77
Parikkalan Kokoomus ry	1 673,56	1 331,77
Etelä-Karjalan Vihreät Parikkala	57,60	76,95
Kristillidem. Parikkala	543,90	255,00
Uus-Parikkalan Sitoutumattomat	1 601,70	848,90
Parikkalan seudun Perussuomalaiset	28,80	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	9 786,95	7 801,69

Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2017
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 380,00	7 705,00
Muut palkkiot	1 967,50	1 136,00
Palkkiot yhteensä	10 347,50	8 841,00

Intressitahotapahtumat

Kunnanjohtajan kanssa on ennen kuntalain voimaantuloa solmittu johtaja-sopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

Kiinteistöyhtiö Parirealty Oy:lle, josta kunta omistaa 60 %, on myönnetty 50 456,38 euron laina, joka on maksettu takaisin 3.9.2018.

5 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

5.1. Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017
Liikevaihto		974 623,45		720 933,69
Liiketoiminnan muut tuotot		29 378,58		29 013,13
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 172 858,24		- 124 652,07	
Palvelujen ostot	- 238 155,32	- 411 013,56	- 195 270,11	- 319 922,18
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	- 147 094,70		- 119 156,99	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	- 27 801,54		- 25 106,64	
Muut henkilösivukulut	- 6 363,64	- 181 259,88	- 6 127,92	- 150 391,55
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		- 255 863,90		- 262 869,23
Liiketoiminnan muut kulut		- 9 349,36		- 36 089,67
Liikelylijäämä (-alijäämä)		146 515,33		- 19 325,81
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus jäännöspääomasta		- 54 873,44		- 91 834,76
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		91 641,89		- 111 160,57
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		91 641,89		- 111 160,57
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		8 321,77		9 240,95
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)		99 963,66		- 101 919,62

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2018		01.01. - 31.12.2017
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	146 515,33		-19 325,81
Poistot ja arvonalentumiset	255 863,90		262 869,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-54 873,44	347 505,79	-91 834,76
			151 708,66
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-1 540 678,05		-2 680 844,09
Rahoitusosuudet investointimenoihin	182 000,00	-1 358 678,05	519 986,50
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 011 172,26	-2 009 148,93
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutokset	127 815,85		472 210,98
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 138 988,11	1 266 803,96	2 481 359,91
Rahoituksen rahavirta		1 266 803,96	2 953 570,89
Rahavarojen muutos		255 631,70	944 421,96

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	2 018	2 017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	6 912 214,18	5 809 400,03
<i>I Aineettomat hyödykkeet</i>	30 038,84	33 376,40
Muut pitkävaikutteiset menot	30 038,84	33 376,40
<i>II Aineelliset hyödykkeet</i>	6 882 175,34	5 776 023,63
Rakennukset	645 769,30	677 914,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 530 188,46	2 667 463,93
Koneet ja kalusto	1 000,20	3 000,12
Ennakkomaks. ja keskener.	3 705 217,38	2 427 645,25
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	697 239,55	569 423,70
<i>II Saamiset</i>	697 239,55	569 423,70
Lyhytaikaiset saamiset	697 239,55	569 423,70
Myyntisaamiset	110 139,87	94 280,85
Muut saamiset	587 099,68	475 142,85
Siirtosaamiset		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 609 453,73	6 378 823,73

VASTATTAVAA	2 018	2 017
A OMA PÄÄOMA	2 293 912,98	2 193 949,32
<i>I Peruspääoma</i>	2 743 671,75	2 743 671,75
<i>V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)</i>	- 549 722,43	- 447 802,81
<i>IV Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</i>	99 963,66	- 101 919,62
B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	75 460,87	83 782,64
Poistoero	75 460,87	83 782,64
E VIERAS PÄÄOMA	5 240 079,88	4 101 091,77
<i>I Pitkäaikainen</i>	736 400,80	717 414,13
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	736 400,80	717 414,13
<i>II Lyhytaikainen</i>	4 503 679,08	3 383 677,64
Ostovelat	175 928,03	391 113,63
Muut velat	4 313 351,79	2 968 446,80
Siirtovelat	14 399,26	24 117,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 609 453,73	6 378 823,73

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on talousveden toimittaminen ja jäteveden puhdistuspalveluiden tuottaminen sekä verkostojen ylläpito. Vesijohtoverkostoa Parikkalan kunnan alueella on yhteensä 132 km ja käytössä on yksi ylävesisäiliö. Jatkuvassa käytössä on kaksi vedenottamo; päävedenottamo Heralammella sekä varavedenottamo Kirjavalansalossa. Uukuniemen vesijohtoverkoston talousvesi hankitaan Kiteen kaupungilta. Viemäriverkostoa Parikkalan kunnan alueella on yhteensä 92 km ja jätevedenpumppaamoita on yhteensä 36 kpl. Saaren taajaman jätevedet johdetaan käsiteltäviksi Parikkalaan Särkisalmen jätevedenpuhdistamolle. Uukuniemen verkostoalueen jätevedet johdetaan käsiteltäviksi Kiteen kaupungille.

Parikkalan kunnan alueella toimii kolme vesiosuuskuntaa; Melkonien, Ristiharjun ja Joukion vesiosuuskunnat. Vesihuoltolaitos toimittaa veden osuuskunnille sekä vastaanottaa jätevedet käsiteltäviksi Ristiharjun ja Joukion vesiosuuskunnilta. Elinvoima- ja elinympäristölautakunnan päätöksellä vesiosuuskunnille myönnetään veden osalta 20 % alennus ja jäteveden osalta 10 % alennus normaalitaksasta. Jäteveden osalta myönnetään lisäksi 5 % lisäalennus / pumppaamo, mikäli osuuskunnalla on hoidossaan jäteveden linjapumppaamoja.

Uuden jätevedenpuhdistamon rakennustyöt aloitettiin huhtikuussa 2017. Membraanitekniikkaan perustuvan jätevedenpuhdistamon on määrä valmistua vuoden 2019 keväällä.

Vuosittaisten vesihuoltoverkoston saneerausten tavoitteena on putkistovaurioiden ennaltaehkäisy sekä viemäriverkoston pääsevien vuotovesien vähentäminen. Vuotovedet aiheuttavat jätevedenpuhdistamolle ylimääräistä kuormitusta ja lisäävät näin ollen jäteveden käsittelykustannuksia. Vuotovesien vähentämiseksi verkostoon tehtiin vuonna 2018 saneeraus entisen maatalousoppilaitoksen viettoviemäriin.

Vuonna 2018 vesihuoltolaitoksen myymän veden määrä oli yhteensä 139 537 kuutiota ja laskutetun jäteveden määrä oli yhteensä 124 228 kuutiota.

Talous

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	950 000,00	38 000,00	988 000,00	1 004 002,03	16 002,03
Toimintamenot	568 280,00		568 280,00	601 622,80	33 342,80
Toimintakate	381 720,00	38 000,00	419 720,00	402 379,23	- 17 340,77

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Edell. TP €	Hyödyke ja mittayksikkö	Talousarvio	Toteutuminen	Poikkeama	Toteutus-%
149 283	Laskutettu vesi m3	162 000	139 537	22 463	86,13
130 055	laskutettu jätevesi m3	146 000	124 228	21 772	85,09

6 ALLEKIRJOITUKSET

Parikkala 2.4.2019

Parikkalan kunnanhallitus

Ari Berg
kunnanhallituksen pj

Pekka Anttonen
kunnanhallituksen 1. varapj

Paula Ahokas
kunnanhallituksen
varajäsen

Pekka Koiso-Kanttila
kunnanhallituksen
varajäsen

Olavi Laukkanen
kunnanhallituksen jäsen

Timo Neuvonen
kunnanhallituksen jäsen

Juha Vuorela
vs kunnanjohtaja

7 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Parikkala _____.____.2019

BDO Audiator Oy

Ulla-Maija Tuomela, JHT, KHT
vastuullinen tilintarkastaja

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET**Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista
Kirjanpitokirjat**

	Päiväkirja	atk-listoina
	Pääkirja	atk-listoina
	Tasekirja	sidottuna
Tositelaji	Tositelajin nimi	
1	CPU kassa	
2	Pankit	
20	Muistiot	
3	Maksut	
30	Palkat	
4	Poistot	
40	Ostolaskut	
41	Ostolaskujen mitätöinti	
45	Automaattikirjaukset	
60	Yleislaskut	
61	Suoritukset	
62	Hyvityslaskujen kohdistukset	
70	Koki- vuokralaskut	
71	Koki sisäiset	
80	Vesilaskut	
81	Vesilaskut sisäiset	
82	Lämpölaskut sisäiset	
83	Lämpölaskutus	
84	Maatalouslomituksen laskut	
85	Rakennusvalvonta	
86	Kansalaisopiston laskutus	
87	Päivähoito	
88	Ruokapalvelu	
89	Ruokapalvelu sisäiset	
ALV	Arvonlisävero	

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Kirjanpidon tositteet säilytetään 6 vuotta ja virallinen päiväkirja säilytetään 10 vuotta.
Arvonlisäveroasiakirjat säilytetään 6 vuotta.
Tasekirja ja pääkirja säilytetään pysyvästi.

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2018

Johdanto

Henkilöstöraportti antaa tietoa henkilöstön kehittämisen perustaksi sekä päätöksenteon tueksi. Se kuvaa osittain toteutunutta kehitystä, mutta raportin avulla voidaan varautua myös tulevaan. Henkilöstöraportti on henkilöstöjohtamisen apuväline ja se auttaa osaltaan henkilöstövoimavarojen ja työolojen kokonaisarvioinnin tekemisessä. Henkilöstöraportti sisältää tiedot koko kunnan henkilöstön määrästä, rakenteesta, työpanoksesta, osaamisesta, terveydellisestä toimintakyvystä ja henkilöstökustannuksista.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Koko henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 223 henkilöä. Henkilöstön kokonaismäärä pieneni vuoteen 2017 verrattuna 6 henkilöllä (vakinaiset -8, määräaikaikaiset +2). Vuoden 2018 lopussa henkilöstöstä oli vakinaisessa virka- tai työsuhteessa 78,0 % (174 henkilöä) ja määräaikaikaisessa virka- tai työsuhteessa 22,0 % (49 henkilöä, joista 2 työllistettyä). Kuntatyönantajien v. 2017 tilaston mukaan vakinaisia on koko kunta-alan henkilöstöstä 78 %, joten Parikkalassa vakinaisen henkilöstön osuus on kunta-alan keskiarvoa.

Henkilöstön määrä 31.12.2018

Tulosalue		Vakinaiset			Määräaikaikaiset			Koko henkilöstö		
		koko-aikaikaiset	osa-aikaikaiset	yhteensä	koko-aikaikaiset	osa-aikaikaiset	yhteensä	koko-aikaikaiset	osa-aikaikaiset	yhteensä
Keskushallinto ja tukipalvelut	Miehet	3		3	1		1	4		4
	Naiset	21	6	27	7		7	28	6	34
	Yhteensä	24	6	30	8		8	32	6	38
Perusopetus ja lukio	Miehet	5	3	8	1		1	6	3	9
	Naiset	30	10	40	3	1	4	33	11	44
	Yhteensä	35	13	48	4	1	5	39	14	53
Vapaa sivistystyö	Miehet	3		3		5	5	3	5	8
	Naiset	5		5	1	10	11	6	10	16
	Yhteensä	8		8	1	15	16	9	15	24
Varhaiskasvatus	Miehet									
	Naiset	27	3	30	6	2	8	33	5	38
	Yhteensä	27	3	30	6	2	8	33	5	38
Elinkeinojen kehittäminen ja lomit	Miehet	8	14	22		2	2	8	16	24
	Naiset	8	13	21	2	4	6	10	17	27
	Yhteensä	16	27	43	2	6	8	18	33	51
Rakennuttaminen ja kaavoitus	Miehet				1		1	1		1
	Naiset	2		2				2		2
	Yhteensä	2		2	1		1	3		3
Kiinteistöt	Miehet	8		8	2		2	10		10
	Naiset									
	Yhteensä	8		8	2		2	10		10
Kuntatekniikka	Miehet	2	2	4	1		1	3	2	5
	Naiset									
	Yhteensä	2	2	4	1		1	3	2	5
Rakennusvalvonta	Miehet	1		1				1		1
	Naiset									
	Yhteensä	1		1				1		1
Kaikki	Miehet	30	19	49	6	7	13	36	26	62
	Naiset	93	32	125	19	17	36	112	49	161
	Yhteensä	123	51	174	25	24	49	148	75	223

Henkilöstön koko- ja osa-aikaisuus 31.12.2018

	Kokoaikaisia	Osa-aikaisia
Vakinaiset	70,7 %	29,3 %
Määräaikaiset	51,0 %	49,0 %
Koko henkilöstö	66,4 %	33,6 %

Kokoaikaisen henkilöstön osuus on hieman noussut vuodesta 2017 (31.12.2017 kokoaikaisia 64,6 % ja osa-aikaisia 35,4 %). Parikkalan kunnan henkilöstöstä kokoaikaisia oli vuoden 2018 lopussa 66,4 %, joka jää alle kunta-alan keskiarvon. Kuntatyöntantajien v. 2017 tilaston mukaan kunta-alalla kokoaikaisten osuus on 87 %. Parikkalan kunnassa osa-aikaisesti työskentelevien suuri määrä selittyy lähinnä sillä, että suuri osa maatalouslomittajista työskentelee osa-aikaisessa palvelussuhteessa.

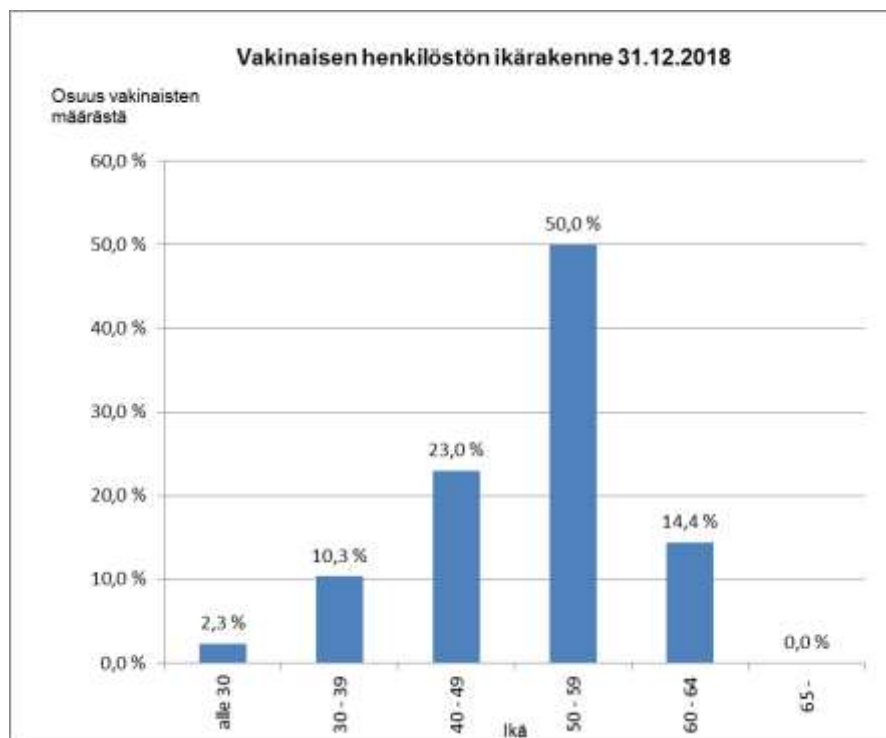
Henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2018

	Miehiä	Naisia
Vakinaiset	28,2 %	71,8 %
Määräaikaiset	26,5 %	73,5 %
Koko henkilöstö	27,8 %	72,2 %

Parikkalan kunnan henkilöstöstä miehiä oli vuoden 2018 lopussa 27,8 % ja naisia 72,2 %. Sukupuolijakauma on pysynyt lähes samana vuoteen 2017 verrattuna (31.12.2017 miehiä 28,8 % ja naisia 71,2 %). Kuntatyöntantajien v. 2017 tilaston mukaan koko kunta-alalla miesten osuus on 20 % ja naisten 80 %.

Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2018

Ikä	Vakinainen henkilöstö						Määräaikainen henkilöstö						Koko henkilöstö					
	Lkm			%			Lkm			%			Lkm			%		
	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.	M	N	yht.
alle 30		4	4		3,2	2,3	1	5	6	7,7	13,9	12,2	1	9	10	1,6	5,6	4,5
30 - 39	3	15	18	6,1	12,0	10,3	1	9	10	7,7	25,0	20,4	4	24	28	6,5	14,9	12,6
40 - 49	11	29	40	22,4	23,2	23,0	3	5	8	23,1	13,9	16,3	14	34	48	22,6	21,1	21,5
50 - 59	27	60	87	55,1	48,0	50,0	4	11	15	30,8	30,6	30,6	31	71	102	50,0	44,1	45,7
60 - 64	8	17	25	16,3	13,6	14,4	1	3	4	7,7	8,3	8,2	9	20	29	14,5	12,4	13,0
65 -							3	3	6	23,1	8,3	12,2	3	3	6	4,8	1,9	2,7
Yht.	49	125	174	28,2	71,8	100,0	13	36	49	26,5	73,5	100,0	62	161	223	27,8	72,2	100,0

Henkilöstön keski-ikässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2018 oli 50,6 vuotta (miehet 52,8 ja naiset 49,7 v) ja koko henkilöstön keski-ikä 49,8 vuotta (miehet 52,6 ja naiset 48,7 v). 31.12.2017 vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 50,8 vuotta ja koko henkilöstön 50,0 vuotta.

Henkilöstön keski-ikä on kunta-alalla korkeampi kuin muilla työmarkkinasektoreilla. Vuonna 2017 koko kunta-alan keski-ikä oli 45,8 vuotta. Parikkalassa ollaan siten keski-ikänsä noin 4 vuotta vanhempia kuin kunta-alalla keskimäärin.

Henkilötyövuosi

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä.

Henkilötyövuosi = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 *
(osa-aikaprosentti/100)

Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos% ed. vuodesta
2018	56,9	134,2	191,1	-2,3 %
2017	59,6	136,0	195,6	-5,2 %
2016	62,6	143,8	206,4	-3,3 %
2015	63,3	150,1	213,4	-2,9 %
2014	68,4	151,3	219,7	ei vertailutietoa

Henkilötyövuodet ovat pienentyneet edellisestä vuodesta 4,5 henkilötyövuodella.

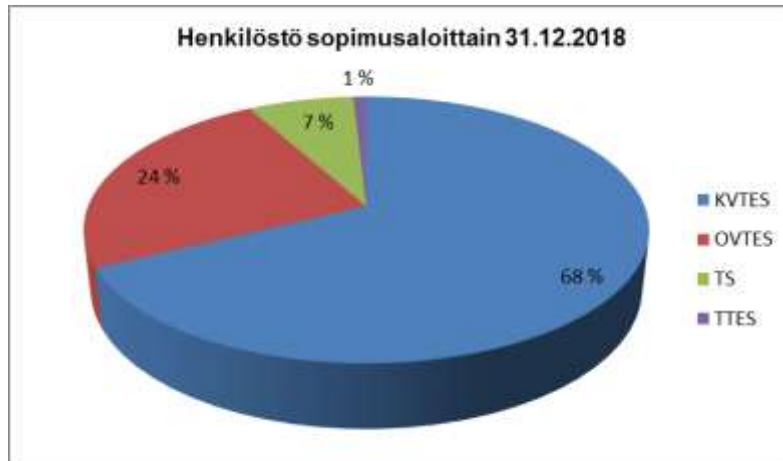
Henkilöstön lukumäärä keskeisissä ammattiryhmissä 31.12.2018

(10 tai suuremmat henkilöstöryhmät, koko henkilöstö)

Ammattiryhmä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Maatalouslomittaja	23	23	46
Kansalaisopiston tuntiopettaja	5	10	15
Päivähoitaja		14	14
Ruokapalvelutyöntekijä	1	12	13
Siivooja		13	13
Tuntiopettaja, päätoiminen	3	10	13
Koulunkäynninohjaaja		12	12
Päivähoitoavustaja		11	11
Lastentarhanopettaja		10	10

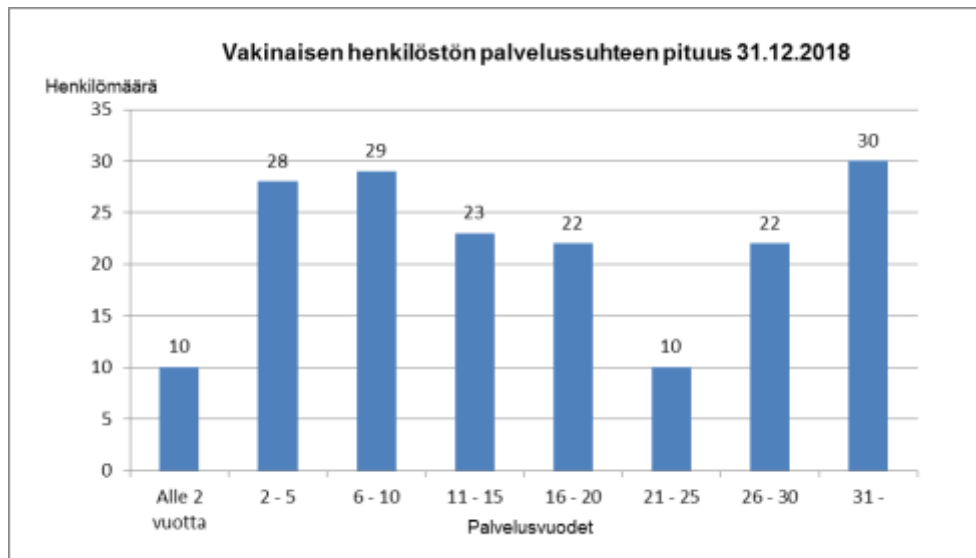
Henkilöstö sopimusaloittain 31.12.2018

Sopimus	Miehet	Naiset	Yhteensä
Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES)	32	119	151
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	13	41	54
Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus (TS)	15	1	16
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	2	0	2
Yhteensä	62	161	223

Vakinaisen henkilöstön palvelussuhteen pituus 31.12.2018

Palvelussuhteen kesto	Henkilöstön määrä		
	Miehet	Naiset	Yhteensä
Alle 2 vuotta	3	7	10
2 - 5	9	19	28
6 - 10	3	26	29
11 - 15	9	14	23
16 - 20	7	15	22
21 - 25	4	6	10
26 - 30	4	18	22
31 -	10	20	30
Yhteensä	49	125	174

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaiset palvelussuhteet	2018	2017
Alkaneet palvelussuhteet	10	2
Vaihtuvuus%	5,5 %	1,0 %
Päätyneet palvelussuhteet	19	13
Vaihtuvuus%	10,4 %	6,8 %

Vaihtuvuusprosentit lasketaan suhteuttamalla henkilöiden lukumäärät edellisen vuoden lopun vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään (31.12.2017: 182 henkilöä, 31.12.2016: 191 henkilöä).

Eläköityminen

Eläköityminen	Lukumäärä	Keski-ikä
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	11	62,6 v

Osatyökyvyttömyyseläkkeellä, osakuntoutustuella tai kuntoutustuella oli vuoden lopussa 8 henkilöä (v. 2017 / 10).

Kevan ennuste Parikkalan kunnan henkilöstön eläköitymisestä

Kevan ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen aikasarjana vuosittain. Ennuste perustuu vuoden 2017 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2019 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät kuntoutustuet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet eivät ole mukana ennusteessa. Työuraeläkkeet sisältyvät täysiin työkyvyttömyyseläkkeisiin. Prosenttiosuudet on laskettu vertaamalla eläköityvien määrää vastaavaan edeltävänä vuotena palveluksessa 31.12. olevien henkilöiden joukkoon. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Vakuutettujen eläköitymisennuste 2019 - 2038

Lähde: Keva

Vuosi	Vanhuus- eläkkeet, henk.	Työkyvyttö- myyseläkkeet, henk.	Osatyökyvyttö- myyseläkkeet, henk.	Eläkkeet yhteensä, henk.	Eläkkeet, % 2017 tilanteesta
2019	10	2	1	12	5,4
2020	5	2	1	8	3,6
2021	4	2	1	7	3,2
2022	7	1	1	10	4,5
2023	9	1	1	11	5,0
2024	7	1	1	10	4,5
2025	8	1	1	11	5,0
2026	10	1	1	12	5,4
2027	9	1	1	11	5,0
2028	7	1	1	9	4,1
2029	9	1	1	11	5,0
2030	7	1	1	8	3,6
2031	7	1	1	8	3,6
2032	6	1	1	7	3,2
2033	6	1	1	7	3,2
2034	5	1	0	6	2,7
2035	5	1	0	6	2,7
2036	4	0	0	5	2,3
2037	3	0	0	4	1,8
2038	3	0	0	3	1,4
Yhteensä	131	20	15	166	75,1

Kevan ennusteen mukaan seuraavien viiden vuoden aikana, vuosina 2019 – 2023 jää vanhuuseläkkeelle 35 henkilöä, joka on kunnan nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä laskettuna noin 20 %.

Henkilöstön osaaminen ja sen kehittäminen

Vakinaisen henkilöstön koulutusaste

Henkilöstön ammatillinen koulutus on luokiteltu Tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaisesti seuraavasti:

- keskiaste (ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot)
- alin korkea-aste (ent. opistotason tutkinnot)
- alempi korkeakouluaste (ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot)
- ylempi korkeakouluaste (ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät korkeakoulututkinnot)
- tutkijakoulutusaste (lisensiaatti- ja tohtoritutkinnot)

Koulutusaste 31.12.	Henkilöä		%	
	2018	2017	2018	2017
Ei ammatillista koulutusta, keskiastetta alempi koulutus tai ei tietoa	33	38	19,0 %	20,9 %
Keskiaste	69	69	39,7 %	37,9 %
Alin korkea-aste	20	23	11,5 %	12,6 %
Alempi korkeakouluaste	15	17	8,6 %	9,3 %
Ylempi korkeakouluaste	36	34	20,7 %	18,7 %
Tutkijakoulutusaste	1	1	0,6 %	0,5 %

Henkilöstökoulutus

Parikkalan kunta tukee henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin että tulokselliseen toimintaan.

Alla olevassa taulukossa on yhteenveto koulutuksista, joista on ollut oikeus hakea Työttömyysvakuutusrahaston koulutuskorvausta. Yhtä työntekijää kohden korvausta on mahdollista hakea enintään kolmelta koulutuspäivältä kalenterivuoden aikana. Korvausta haettiin vuodelta 2018 yhteensä 306 koulutuspäivältä. Arvio koulutuskorvauksen suuruudesta on 5 443 euroa.

Työntekijöiden lukumäärä, joista oikeus koulutuskorvaukseen	
Yhdeltä koulutuspäivältä	33 henkilöä
Kahdelta koulutuspäivältä	60 henkilöä
Kolmelta koulutuspäivältä	51 henkilöä
Yhteensä	144 henkilöä

Kaikkiaan raportoituja koulutuspäiviä v. 2017 oli 478 päivää (v. 2017 / 374 päivää). Luku sisältää tavanomaisen ammatillisen täydennyskoulutuksen lisäksi myös työsuojelu- ja luottamus- mieskoulutukset, oppisopimuskoulutusten teoriapäivät ja osapäiväkoulutukset kokopäiviksi muutettuina.

Opintovapaalla oli vuoden 2018 aikana 3 henkilöä yhteensä 472 kalenteripäivää (v. 2017 / 6 henkilöä 528 kalenteripäivää).

Ammatillista tutkintoa oppisopimuksessa suoritti 2 henkilöä.

Työajan jakautuminen

Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi voidaan kuvata sitä mihin työntekoon tarkoitettua työaikaa on todellisuudessa käytetty. Oleellista on seurata prosenttiosuuksia teoreettisesta säännöllisestä työajasta.

Henkilöstön työajan jakaantuminen (ei sisällä opetushenkilöstöä)	Työpäivät	% teoreett. säänn. vuosi- työajasta
Kalenterivuoden päivät (365) - vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät = Teoreettinen säännöllinen vuosityöai- ka (työpäiviä)	41 245	
Vähennetään työpäivinä:		
Vuosiomat ja muut lomat	5 045	12,2 %
Terveysperusteiset poissaolot	1 699	4,1 %
Perhevapaat	927	2,2 %
Koulutus	288	0,7 %
Muut palkalliset poissaolot	107	0,3 %
Muut palkattomat poissaolot	1 976	4,8 %
Vapaana annetut työaikakorvaukset	58	0,1 %
Lisätään työpäivinä		
Rahana korvatut lisä- ja ylityöt	837	2,0 %
= Tehty vuosityöaika	31 983	77,5 %

Opetushenkilöstön työajan jakaantuminen	Työpäivät	% teoreett. säänn. vuosi-työajasta
Kalenterivuoden päivät (365) - vähennetään lauantait, sunnuntait, työaikaa lyhentävät arkipyhät - vähennetään koulutyön keskeytysaika (pl. laskennallinen vuosiloma ja veso-päivät) = Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	9 632	
Vähennetään työpäivinä:		
Laskennallinen vuosiloma-aika ja rehtorin vuosiloma	1 135	11,8 %
Terveysperusteiset poissaolot	159	1,7 %
Perhevapaat	504	5,2 %
Koulutus	190	2,0 %
Muut palkalliset poissaolot	17	0,2 %
Muut palkattomat poissaolot	221	2,3 %
= Tehty vuosityöaika	7 406	76,9 %

Opettajien työajanjakautumaa ei tehdä niistä opettajista, joille maksetaan tuntiperusteinen palkkio (lähinnä kansalaisopiston opettajat ja sivutoimiset tuntiopettajat). Mahdolliset koulutukseen käytetyt veso-päivät lasketaan koulutukseen.

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteiset poissaolot	Kalenteripäivät	
	2018	2017
Lyhyet poissaolot alle 4 pv	381	496
4 – 29 pv	1 113	1 142
30 – 60 pv	599	580
61 – 90 pv	407	217
91 – 180 pv	411	641
yli 180 pv		841
Yhteensä	2 911	3 917
Keskimäärin / henkilötyövuosi	15	20
Em. poissaoloista erikseen		
- Työtapaturmat	160	145
- Työmatkatapaturmat		14
- Ammattitaudit tai -epäilyt		

Vuonna 2018 terveysperusteisia poissaoloja oli yhtä henkilötyövuotta kohden 15 kalenteripäivää. Määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta viidellä. Terveysperusteisia poissaoloja oli vuonna 2018 yhteensä 148 henkilöllä ja edellisenä vuotena 162 henkilöllä. Työ- ja työmatkatapaturmien aiheuttamien poissaolopäivien yhteismäärä on edellisen vuoden tasoa.

Koko vuoden palvelussuhteessa olleesta henkilöstöstä 34 prosentilla (59 henkilöllä) ei ollut lainkaan terveysperusteisia poissaoloja.

Työhyvinvointitutkimus

Kertomusvuonna ei toteutettu työhyvinvointikyselyä vaan painopiste oli syksyllä 2017 toteutetun työhyvinvointitutkimuksen tulosten jatkokäsittelyssä ja työhyvinvoinnin parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Henkilöstön palkitseminen

Yhdenjaksoisen 10, 20, 30 ja 40 vuoden palvelusajan perusteella palkittiin 9 henkilöä. Palvelussuhteen päättyessä sekä 50- ja 60-vuotispäivinä muistetaan henkilöstöä kunnan muistamisohjeiden mukaisesti. Lisäksi vuodesta 2015 alkaen on nimetty vuoden työntekijä.

Yhteistoiminta

Edustuksellisenä yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyötoimikunta, minkä tehtäviin on sisällytetty myös työsuojeluasiat. Vuonna 2018 yhteistyötoimikuntaan kuului 4 henkilöstöjärjestöjen edustajaa (3 pääluottamusmiestä ja työsuojeluvaltuutettu) sekä 3 työnantajan edustajaa (kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja työsuojelupäällikkö). Kutsuttuna yhteistyötoimikunnan sihteerinä toimii henkilöstösihteer. Yhteistyötoimikunnalla oli vuoden 2018 aikana 2 kokousta.

Työvoimakustannukset

1 000 euroa	2018	Muutos% ed. vuoteen
Maksetut palkat ja palkkiot yhteensä	6 815	-0,1 %
- luottamushenkilöiden palkkiot ja ansionmenetykskorvaukset	-87	19,8 %
Henkilöstön palkat ja palkkiot yhteensä	6 728	-0,4 %
josta		
- vuosiloma-ajan palkat	543	-0,2 %
- terveysperusteisten poissaolojen palkat, netto Kela-korvaukset vähennetty)	100	-28,8 %
- perhevapaiden palkat, netto	16	
- muut lakisääteisten/sopimusperusteisten poissaolojen palkat	10	-2,0 %
Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut	1 899	-7,2 %
Henkilöstöinvestoinnit		
- työterveyshuolto, netto:		
korvausluokka I (lakisääteinen ehkäisevä työterveyshuolto)	22	48,7 %
korvausluokka II (yleislääkäritasoinen sairaanhoito)	22	17,1 %
- koulutus ja muu kehittäminen	32	28,4 %

Johtopäätökset

Henkilötyövuodet ja tehty vuosityöaika vähenivät edellisvuodesta. Positiivista on terveysperusteisten poissaolojen huomattava väheneminen. Työtapaturmat ovat edellisvuoden tasoa. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on toiminut hyvin.

Parikkalan kunnan henkilöstön keski-ikä on poikkeuksellisen korkea. Henkilöstön jaksamisesta on huolehdittava ja mahdollisuuksia töiden henkilökohtaiseen järjestelyyn on tarvittaessa harjoitettava.

Henkilöstötilinpäätös osoittaa, että Parikkalan kunnalla on palveluksessaan kokenut ja ammattitaitoinen henkilöstö, jonka ansiosta kunta on selviytynyt peruspalveluistaan ja tehtävistään hyvin.